

ปาฐกถาเกียรติยศ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช
ครั้งที่ ๓

โครงการพัฒนาดอยตุง

โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล : องค์ปาฐก

เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

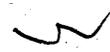
งาน ๓๖ ปี วันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล” ISBN : ๙๗๔-๙๙๓๐-๖๖-๕

เอกสารกองบริหารงานวิจัย หมายเลข ๖๗/๒๕๔๘

คำนำ

หนังสือปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓ เนื่องในงาน ๓๖ ปี วันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล” ประจำปี ๒๕๔๘ นี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งจาก ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์ปาฐก ท่านได้แสดงปาฐกถาเรื่อง “โครงการพัฒนาอดยตุง” ซึ่งมีรายละเอียดสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์มากมาย ท่านได้กล่าวถึง “โครงการพัฒนาอดยตุง” อันเป็นภารกิจสำคัญในการที่จะสนองพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ให้แผ่ไพศาล โดยดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างการเรียนรู้ สืบสานศิลปะและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งสำคัญที่สุด ที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ทรงปลูกไว้ในหัวใจคนจากยอดดอยลงมายังที่ราบถึงเกาะกลางทะเล คือการพัฒนาศักยภาพในการพัฒนาตนเองที่จะรับผิดชอบในความเป็นคนดี รู้จักหน้าที่ต่อครอบครัวและสังคม เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของแผ่นดินบ้านเกิดเมืองนอนสืบไป ซึ่งเป็นที่มาของ “ตำราสมเด็จพระเจ้า”

มหาวิทยาลัยมหิดล จึงมีความภูมิใจที่จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เผยแพร่ เพื่อเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ในด้านการพัฒนาการเกษตร สาธารณสุข สังคม การศึกษา เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศอีกแง่มุมหนึ่งแก่บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ตลอดจนประชาชนชาวไทย เพื่อเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตน พัฒนาสังคม และรวมถึงพัฒนาการศึกษาและวิจัยต่อเนื่อง ให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป.

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

หนังสือปาฐกถาเกียรติยศ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓

เรื่อง “โครงการพัฒนาद्यตุง”

องค์ปาฐก : ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ

ISBN : ๙๗๔-๙๙๓๐-๖๖-๕

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๘

จำนวนพิมพ์ ๖๐๐ เล่ม

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ที่ปรึกษา

๑. ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล	เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ
๒. คุณหญิงพวงร้อย ดิศกุล ณ อยุธยา	รองเลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ
๓. ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ	อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
๔. ศาสตราจารย์ ดร.ศรีสิน คุณสมิทธิ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะบรรณาธิการ

๑. นางรัตนา เพ็ชรอุไร	ผู้อำนวยการกองบริหารงานวิจัย
๒. นางสาวจิราภรณ์ เทียมพันธ์พงศ์	กองบริหารงานวิจัย

ผู้จัดพิมพ์และจัดทำอาร์ตเวิร์ค

๑. นางสาวตรีระกา กิจเนตร	กองบริหารงานวิจัย

พิมพ์ที่ : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๑-๙๘๘๐

สารบัญ

	หน้า
คำกล่าวรายงาน	๑
โดย ศาสตราจารย์ ดร.ศรีลีน คุณสมิทธิ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	
คำกล่าวแนะนำองค์ปาฐก	๓
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดี	
โครงการพัฒนาโดยตุง	๘
โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล	
ภาคผนวก	๗๑
• ความเป็นมาในการจัดแสดงปาฐกถาเกียรติยศ เนื่องในวันพระราชทานนาม มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ.๒๕๔๓-๒๕๔๘)	
• ประวัติศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ.๒๕๑๔-๒๕๒๒)	

คำกล่าวรายงาน

ปาฐกถาเกียรติยศ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓
งาน ๓๖ ปี วันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล”
วันพุธที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ศรีสิน คุณสมบัติ
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

กราบเรียน นายกสภามหาวิทยาลัย, ท่านผู้หญิงสุมาลี จาติกวณิช, ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล,
ท่านนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหิดล, ท่านอธิการบดี,
ท่านรองอธิการบดี, ท่านคณบดี, ท่านอาจารย์ และผู้มีเกียรติทุกท่าน

“มหิดล” เป็นพระนามของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะการแพทย์และการสาธารณสุข ทรงได้รับการยกย่องว่า เป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย และพระบิดาแห่งการสาธารณสุขไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนาม “มหิดล” ให้เป็นนามของมหาวิทยาลัยที่ได้ตราพระราชบัญญัติ และมีผลใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๑๒ ปีนี้จึงนับเป็นปีที่ ๓๖ แห่งวันพระราชทานนามมหาวิทยาลัย การได้รับพระมหากรุณาธิคุณครั้งนี้ยังความปิติยินดีแก่อาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ตลอดจนศิษย์เก่าและนักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยมหิดล

ดังนั้นเพื่อเป็นการเผยแพร่เกียรติคุณของมหาวิทยาลัย จึงจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดปาฐกถาเกียรติยศ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓ นี้ โดยมหาวิทยาลัยได้รับเกียรติจาก ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์ปาฐก ในหัวข้อ “โครงการพัฒนาอดอยตุง”

การจัดปาฐกถาเกียรติยศครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมฉลองวันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล” ในโอกาสครบ ๓๖ ปี
๒. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้และร่วมระลึกถึงศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช ที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นอธิการบดีของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เข้าร่วมงานปาฐกถาเกียรติยศ ประกอบด้วยผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากรทุกสายงาน ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยมหิดล และแขกผู้มีเกียรติจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่าง ๆ อาทิเช่น สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง, โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ประชาคมพุทธมณฑล และผู้สนใจทั่วไป

ในโอกาสนี้ขอกราบเรียนเชิญ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวเปิดการแสดงปาฐกถาเกียรติยศ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓ และกล่าวแนะนำองค์ปาฐกต่อไป.

คำกล่าวนำปาฐกถาและแนะนำองค์ปาฐก

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

กราบเรียน ท่านผู้หญิงสุมาลี จาติกวณิช ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล ท่านอาจารย์อาวุโส
ท่านนายกสภามาศึกษาเกษมมหาวิทยาลัยมหิดล และชาวมหาวิทยาลัยมหิดล
ทุกท่าน

วันนี้เป็นวันสำคัญของมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นวันที่เราได้ร่วมกันทำกิจกรรมหลาย
อย่าง เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าโปรดกระหม่อมฯ พระราชทานพระนาม “มหิดล” ให้เป็นชื่อของมหาวิทยาลัย จวบจนครบ
๓๖ ปี ณ วันนี้กิจกรรมต่าง ๆ ที่หลายท่านได้รับชมบ้างแล้ว และกิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ
การแสดงปาฐกถาเกียรติยศฯ ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการจัดสลับปีระหว่างปาฐกถา
เกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ และปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์
นายแพทย์เกษม จาติกวณิช ซึ่งเป็นอธิการบดีท่านแรกและท่านที่สองของมหาวิทยาลัย
มหิดล เพื่อระลึกถึงคุณูปการที่ท่านทั้งสองได้ทำและได้วางรากฐานของมหาวิทยาลัยมหิดล
ให้มีความเจริญพัฒนาอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน สำหรับศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จาติกวณิช
อดีตเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช รองอธิการบดี และอธิการบดีมหา
วิทยาลัยมหิดล ท่านเป็นทั้งครู นักบริหาร ที่วางรากฐานและปรับเปลี่ยนโครงสร้างของมหา
วิทยาลัยมหิดลอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ท่านเป็นคนบุกเบิกให้ผลงานของมหาวิทยาลัย
มหิดลในช่วงนั้นก้าวออกไปสู่นานาชาติ ท่านเป็นครูที่สนใจดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหิดล
ตามรอยยุคลบาทของพระบรมราชชนกที่ได้รับสั่งไว้ว่า “ความสำเร็จอันสูงสุดไม่ใช่อยู่ที่การเรียน
รู้ แต่เป็นการที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อมนุษยชนทั้งหลาย”

ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จาติกวณิช ได้เน้นการปฏิบัติเพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
ผมยังจำได้ว่า เมื่อครั้งที่ท่านออกตรวจการออกค่ายของนักศึกษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล

นักศึกษาสาธารณสุขในจังหวัดต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี ทำให้อาจารย์และนักศึกษามีกำลังใจ ในการที่จะออกฝึกภาคสนาม และสามารถจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ดังนั้น การที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดปฐกฐาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ขึ้นเพื่อระลึกถึงพระคุณของท่าน ซึ่งเราได้รับเกียรติอย่างสูงจาก ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ จะได้เล่าให้เราฟังถึงกิจกรรมของ โครงการพัฒนาอดอยตุง ซึ่งเป็นการสานต่อพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรม ราชชนนี และเป็นการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติที่เห็นผลชัดเจนในท้องถิ่น และขณะนี้ ได้กระจายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกแล้ว จึงนับเป็นแบบอย่างที่สำคัญ และในฐานะที่เป็น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดลจึงเห็นสมควรให้ประชาคมของมหาวิทยาลัยได้เรียนรู้ โครงการพัฒนา อดอยตุง โดยตรง ซึ่งมีอีกหลายโครงการที่มหาวิทยาลัยมหิดล จะได้ดำเนินการร่วมมือกับ โครงการพัฒนาอดอยตุงต่อไป ในการที่จะเสริมการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหิดลมีภาคปฏิบัติให้เห็นจริงยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันงานวิจัยของชาว มหาวิทยาลัยมหิดล อาจจะไปเสริมงานของโครงการพัฒนาอดอยตุงต่อไปในอนาคตเช่นกัน

ผมรู้สึกเป็นเกียรติและขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ท่านเลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้กรุณารับเป็นองค์ปาฐกในวันนี้ ผมขออนุญาตฉายวิดิทัศน์ประวัติ ของศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช และขอแนะนำองค์ปาฐกต่อไป

ฉายวิดิทัศน์ประวัติและผลงาน ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช (10 นาที)

คำกล่าวแนะนำองค์ปาฐก

ผมมีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่จะได้แนะนำองค์ปาฐกในวันนี้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เริ่มการศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษาที่โรงเรียนมาแตร์เดอี มัธยมศึกษาที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน หลังจากนั้นเดินทางไปศึกษาที่โรงเรียน Sutton Valence School และ Maidstone Technical College ประเทศอังกฤษ และได้เดินทางไปศึกษาต่อ ที่สหรัฐอเมริกา จนสำเร็จการศึกษา สาขา Business Administration ที่ Indiana University เมือง Bloomington รัฐ Indiana แล้วจึงกลับมารับราชการสนองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาตลอด

ในปี พ.ศ.๒๕๑๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล รัับหน้าที่ก่อตั้งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการบริหาร จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรในปี พ.ศ.๒๕๓๗ จึงดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการสนองพระราชดำริในเขตพื้นที่ ทรงงานโครงการพัฒนาดอยตุง และเป็นผู้อำนวยการสำนักงาน ประธานงานโครงการพัฒนา ดอยตุง ซึ่งเป็นพื้นที่ทรงงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีหน้าที่พัฒนาพื้นที่และบริเวณโดยรอบ หลายร้อยตารางกิโลเมตร รวมทั้งต้องดูแลทั้งด้านสาธารณสุข สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของประชากรจำนวนมากให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เมื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้นได้แล้ว ยังส่งเสริมให้มีการนำผลงานด้านเกษตร ผลิตกรรม อุตสาหกรรมขนาดย่อม วางตลาด และนำไปพัฒนาเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงขึ้น ตามลำดับ นอกจากนั้นยังได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว และนันทนาการ รวมทั้งการเรียนรู้อุปโภคบริโภคไปพร้อมกัน ในปี พ.ศ.๒๕๔๖ สำนักงานควบคุมยาเสพติดและป้องกันอาชญากรรมแห่ง สหประชาชาติ ตระหนักถึงประสบการณ์และผลงานในการทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยวิธีการสร้างทางเลือกใหม่ที่ยั่งยืน จึงคัดเลือกให้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เป็น ๑ ใน ๑๑ สมาชิกของคณะทำการประเมินผลงานโครงการพัฒนาด้วยวิธีการสร้างทางเลือกใหม่ ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งในคณะกรรมการชุดนี้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล ได้รับเกียรติให้ เป็นแกนนำ ๑ ใน ๕ โดยได้รับการคัดเลือกและสนับสนุนจากสมาชิกที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และเมื่อรัฐบาลไทยและรัฐบาลเมียนมาร์หารือร่วมกันที่จะพัฒนาเขตที่เคยเพาะปลูกยาเสพติด จึงได้ขอให้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เป็นผู้ดูแลโครงการพัฒนายองซ่า ซึ่งได้ตั้งชื่อว่า “โครงการดอยตุง ๒” ซึ่งเป็นโครงการที่ทำให้รูปแบบของการพัฒนาดอยตุงเป็นแบบอย่างที่มี ผู้สนใจจากทั่วโลกมารับการฝึกอบรมและเรียนรู้ กลายเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทางเลือก ใหม่ที่ยั่งยืน เกิดประโยชน์ต่อมนุษยชาติ และลดปัญหาเรื่องยาเสพติด

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ บริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยมหิดล (อกม.) และการประชุมคณบดีมหาวิทยาลัยมหิดลสัญจร เป็นครั้งแรก ณ โครงการพัฒนาดอยตุง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้รองอธิการบดี คณบดี ทุกท่านได้รับรู้ เรียนรู้ จากโครงการพัฒนาดอยตุงโดยตรง ผมจึงขอขอบพระคุณ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เป็นพิเศษที่กรุณามาแสดงปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓ ในวันนี้ ขอกราบเรียนเชิญ

องค์ปาฐก

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล
เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

ปาฐกถาเกียรติยศ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช

ครั้งที่ ๓

เรื่อง “โครงการพัฒนาอดอยตุง”

โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล

เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

กราบเรียน ท่านผู้หญิงสุมาลี จาติกวณิช ท่านอธิการบดี และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกค่อนข้างจะตื่นเต้น ที่ได้มาอยู่ ณ ที่นี้ ก่อนอื่นผมขอพูดว่า “ผมเป็นนักปฏิบัติ นักคิด ไม่ใช่ นักวิชาการ” ดังนั้นสิ่งที่ผมจะนำเรียนท่านทั้งหลายในวันนี้เป็นสิ่งที่ทำจริง ทั้งนี้

สิ่งที่ผมอยากจะเรียนให้ท่านทราบในวันนี้คือ วันนี้เป็นอีกวันที่ผมมีความสุขที่สุดในชีวิต ผมตื่นเต้นมากที่จะได้มามหาวิทยาลัยมหิดล ผมเป็นวิทยากรบรรยายมาเป็นร้อย ๆ ครั้ง แม้กระทั่งผมบรรยายเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารีฯ ที่พระตำหนักอดอยตุง และเสด็จเข้ามาดูงานกับผมชั่วโมงครึ่ง ผมยังไม่ตื่นเต้นเท่าวันนี้ สาเหตุคือที่นี่คือมหาวิทยาลัยมหิดล “มหิดล” คือพระนามาภิไธยของใคร แล้วทำไมเรามาพูดเรื่องอดอยตุงวันนี้ ผมมาเพราะมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมหาดศาล เมื่อในวิดิทัศน์ประวัติศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช กล่าวถึงสมเด็จพระบรมราชชนก ว่า “ท่านเป็นพระบิดาของแพทย์” สมเด็จพระเจ้าเองก็มีสมัญญานามว่า “พระมารดาแพทย์ทางด้านชนบท” ดังนั้นจึงมีการถ่ายทอดกันระหว่างสมเด็จพระบรมราชชนก และสมเด็จพระบรมราชชนนี ท่านทรงเรียนรู้ออกจากสมเด็จพระบรมราชชนก และท่านก็ได้ศึกษาจากลูกชายของท่าน คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ที่โครงการพัฒนาอดอยตุง ดังนั้นผมถึงเรียนว่าผมอยากจะเชื่อมโยงว่า โครงการพัฒนาอดอยตุงนั้น เกี่ยวข้องอย่างไรกับมหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อจะบรรยายเรื่อง “โครงการพัฒนาอดอยตุง” อดไม่ได้ที่จะต้องเล่าให้ท่านฟังเล็กน้อยว่า มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ คือใคร แนนอนว่าสมเด็จพระเจ้าท่านให้ผมตั้งขึ้นมา โดยพระราชทานเงินให้ผมหนึ่งแสนบาท ก่อตั้งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ขึ้นมา

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำอะไร

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

พัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างการเรียนรู้ สืบสานศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี

โครงการพัฒนาอดอยตุง

หอฝิ่น

ไร่แม่ฟ้าหลวง

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างการเรียนรู้ สืบสานศิลปะและวัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณี คือสิ่งที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ทำ

แม่ฟ้าหลวงคือสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี สมเด็จพระราชินีนาถพระองค์
ตั้งนั้นมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จะดำเนินการใด ๆ จักต้องตระหนักในเรื่องนี้เป็นอย่างดี
และจะเป็นที่สงวนรักษาไว้ให้ได้ ต้องสมบูร์นแบบที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมจะต้องทำ
ถ้าผมยังมีชีวิตอยู่ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ทำอะไรบ้าง ปัจจุบันมี ๓ เรื่องที่สำคัญที่สุด

๑. โครงการพัฒนาอดอยตุง คือยุคคนที่ปลูกยาเสพติด (grower) ปัจจุบันคนที่เกี่ยว
ข้องกับการปลูกยาเสพติดมีประมาณ ๑% ในโลกนี้หรือประมาณ ๖๐ ล้านคน จากประชากรโลก
ประมาณ ๖,๐๐๐ ล้านคน ประกอบด้วยคนปลูกยาเสพติดที่อดอยตุง สามเหลี่ยมทองคำ อีฟกา
นิสถาน ปากีสถาน ตุรกีหรือโบลิเวีย โคลัมเบีย เปรู ฯลฯ แล้ว ๖๐ ล้านคนนี้เกี่ยวข้องกับคนปลูก
คนเสพ ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และการท่องเที่ยว ตั้งนั้นในความคิดของผมแล้ว **สิ่งที่สมเด็จพระเจ้าท่าน
ทรงทำก็คือพยายามยุติการปลูกยาเสพติด**

๒. หอผืน สิ่งที่มีมูลนิธิเม่งฟ้าหลวงฯ ทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการให้การศึกษา โดยให้ความ สกนุสนานพร้อมสอดแทรกความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งก็คือ หอผืน ผมได้จ้างคนจบการศึกษาปริญญา เอก ๒ คน เพื่อวิจัยเจาะลึกถึงเรื่องผืน ๙ ปี ก่อนจะมาแสดงอยู่ที่หอผืน สามเหลี่ยมทองคำ เราศึกษาเพื่อลดความต้องการของผู้เสพ (Demand Reduction) พบว่ามีคนในโลกนี้ ๕,๙๕๐ ล้านคน หรือ ๙๙% ไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด และอย่าให้เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับเด็ดขาด อันนี้เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่กว่าโครงการพัฒนาตอยตุงอีก ซึ่งมูลนิธิเม่งฟ้าหลวงฯ ได้เริ่มแล้ว แต่ยังไม่เสร็จ อีกประมาณ ๑๐-๑๕ ปี ถึงจะสมบูรณ์แบบจริง ๆ ต้องใช้เวลา ผมใช้เวลามาแล้ว ๑๐ ปี แต่ผมต้องใช้อีก ๑๐-๑๕ ปี

๓. ไร่แม่ฟ้าหลวง เป็นการดำเนินการเพื่อสืบสานวัฒนธรรมของล้านนา ได้แก่ (๑) พื้นที่ ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนหรือสิบสองปันนาหรือคุนหมิง (๒) ทิศตะวันออก เฉียงเหนือของพม่าหรือรัฐฉานทั้งรัฐ (๓) ประเทศไทยตอนเหนือได้แก่ 17 จังหวัดภาคเหนือตอน บน (๔) ประเทศลาวทั้งประเทศ และ (๕) ไทยดำ ไทยขาว ไทยแดง ซึ่งมีขนบธรรมเนียม ประเพณีเหมือนคนไทย แต่อาศัยอยู่ทางทิศเหนือตอนบนของประเทศเวียดนาม นี่คื อพื้นที่ซึ่งพยายามจะเก็บรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ ณ วันนี้ มี “หอคำ” ซึ่งตั้งอยู่ที่ ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย แห่งเดียวในโลกนี้

ซึ่งสิ่งที่โครงการพัฒนาตอยตุง ได้ดำเนินการมีรายละเอียดดังนี้

โครงการพัฒนาตอยตุง

“การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

โครงการพัฒนาบ้านหย่องซ่า
ตอยตุง 2

ถ่ายทอดประสบการณ์กับชาวอัฟกานิสถาน
ตอยตุง 3

โครงการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อ *การพัฒนาที่ยั่งยืน* โครงการแรกที่มีผลสำเร็จทำสำเร็จ คือ Sustainable Alternative Development Project เพราะเกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณแผ่นดินมา ๓ ปีแล้ว นับเป็นโครงการหลวง โครงการแรกที่ทำสำเร็จ จากพระวิสัยทัศน์ของสมเด็จพระเจ้า

โครงการพัฒนาที่ยั่งยืน แยกออกมาเป็น โครงการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒ โดยขยายเข้าไปทำในประเทศสหภาพเมียนมาร์ รัฐบาลไทยได้ให้ความช่วยเหลือสหภาพเมียนมาร์โดยได้มอบหมายให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ โดยโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าไปดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันคือ โครงการพัฒนาบ้านยองซา โครงการต่อมาคือ ถ่ายทอดประสบการณ์กับชาวอัฟกานิสถาน ณ วันนี้มีชาวอัฟกานิสถานมาแล้ว ๕ กลุ่ม โดยการนำของจากรัฐมนตรีต่าง ๆ หลายท่าน และโครงการในอนาคต อาจจะเป็นที่ประเทศลาว โบลิเวีย หรือ เปรู ซึ่งก่อนที่ผมจะกล่าว ขอเชิญทุกท่านชมวิดิทัศน์ ความเป็นมาของโครงการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อความต่อไปนี้ ถอดความจากวิดิทัศน์

ในปี พ.ศ.๒๕๔๓ หรือ ค.ศ.๒๐๐๐ คือช่วงเวลาครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้ที่องค์การยูเนสโก ได้ร่วมเฉลิมพระเกียรติให้ทรงเป็น บุคคลสำคัญของโลกแห่งศตวรรษ ด้วยผลแห่งพระราชกรณียกิจในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของผู้ยากจนในชนบท ผู้ป่วย ผู้ไม่รู้หนังสือ จนถึงการบรรเทาปัญหาเสพติด การ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นส่วนให้บังเกิดคุณูปการต่อแผ่นดินไทย ที่เห็นเป็นเส้นแบ่งเขตบนเขาตอยตุง ระหว่างความเขียวชอุ่มกับความแห้งแล้งนี้ คือ แนวกัน พรมแดนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเมียนมาร์ ในเวลาเดียวกันคือภาพเปรียบเทียบ ที่ชัดเจนระหว่างอดีตตอยตุงที่ครั้งหนึ่งก็มีสภาพซึ่งไม่ผิดอะไรกับเขาไร่ป่าที่เห็นนี้ ในขณะที่แนว ป่าองกามนั้นคือชีวิตใหม่ปัจจุบันของตอยตุง

อันที่จริงสิ่งที่เกิดขึ้นกับโครงการพัฒนาตอยตุงนี้ ถือได้ว่าเป็นการพลิกแผ่นดินที่เคยถูก ทำลายให้แล้งร้างและอุดมด้วยมหันตภัยของผืนทุกตารางนิ้ว กลับคืนมาอำนวยประโยชน์ แก่สรรพชีวิต ในเวลาเดียวกัน ณ ที่นี้ คือการพลิกเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนที่เคยหมดหวัง ไร้อนาคตไปพร้อมกับการสูญเสียของผืนป่าให้กลับมามีชีวิตที่มั่นคงอีกครั้งหนึ่ง พระราช ดำริการอนุรักษ์ดิน และน้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แสดงถึงความผูกพัน และสายธารแห่งความคิดที่สืบทอดกัน การดำเนินงานของโครงการพัฒนาตอยตุง จึงก้าว ไปด้วยหลักทางความคิดของทั้งสองพระองค์ “งานนี้ที่เกิดขึ้นจากการที่สมเด็จพระเจ้า เสด็จไปทอด พระเนตรโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ห้วยฮ่องไคร้ และทรงเก็บงานที่พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงริเริ่มขึ้นไว้ ทดลองและทรงมาขยายผลที่โครงการพัฒนาตอยตุง นี้เป็นประเด็นแรก ส่วนประเด็นที่ ๒ สมเด็จพระเจ้ามีรับสั่งให้กระผมไปดูงานที่สวนจิตรลดา โครงการส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และมีรับสั่งให้ขยายผลที่โครงการ พัฒนาตอยตุง ดังนั้นถ้าเราจะพูดว่าสมเด็จพระเจ้า ทรงเรียนรู้จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้วมาขยายผลที่โครงการพัฒนาตอยตุง ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด”

การปลูกกาแฟแมคคาเดเมีย ในรูปแบบของโครงการปลูกป่าเศรษฐกิจ ที่มีการวางแผนการ ตลาดที่ดี รวมทั้งรูปแบบของโครงการป่าพระราชทาน อันเป็นการประสานงานระหว่างมูลนิธิ แม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิชัยพัฒนาฯ เพื่อฝึกการทำกรเกษตรแบบผสมผสานให้ได้ประโยชน์ สูงสุดในพื้นที่จำกัด ชาวเขาที่เคยแต่ปลูกฝิ่น ตัดไม้ทำลายป่า จึงได้ปรับเปลี่ยนชีวิตมาเป็น เกษตรกรที่มีความรู้ด้านเกษตรกรรม และยังเรียนรู้วิชาชีพเสริมรายได้ในแบบต่าง ๆ การปลูก สาและวิธีทำกระดาษสา การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขยายพันธุ์ไม้ต่าง ๆ การเพาะเห็ด การผลิตไม้

หัวพันเมืองร้อนส่งต่างประเทศ จนถึงการปลูกผักราคาแพง เช่น ผักซึ่งเป็นที่นิยมบริโภคของชาวญี่ปุ่น ในเวลาเดียวกันผู้หญิงชาวเขาจะได้เรียนรู้งานหัตถกรรมที่ช่วยเลี้ยงชีวิตแบบต่าง ๆ เทคนิคการทอผ้าที่มีคุณภาพและมีสีสันเป็นที่นิยมของตลาด วิธีการทอพรหม รวมไปถึงการตัดเย็บเสื้อผ้าโดยมีร้านค้าของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นช่องทางขายสินค้า อย่างครบวงจร นอกจากผู้หากินกับป่าจะได้พบโอกาสในการหาเลี้ยงชีพโดยไม่ทำร้ายป่าแล้ว ด้วยความเชื่อมั่นในพระราชหฤทัยของสมเด็จพระบรมราชชนนี ในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ผู้หญิงหลายคนได้หลุดพ้นจากมุมมืดของการเป็นเหยื่อการค้าประเวณี ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดอย่างมีประสิทธิภาพ จนถึงกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้พบความหวังที่จะสู้ชีวิตต่อไป

ชีวิตในแต่ละวันของชาวบ้านอีกอ้อมป่ากลายเป็นอีกภาคหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตใหม่มั่นคงที่ดอยตุงด้วยระบบสาธารณสุขโรคที่ถึงพร้อมและการดูแลสุขภาพอนามัยที่ครบครันเพียงพอ เด็กวัยเรียนพากันไปเข้าเรียนหนังสือ ในขณะที่เด็กเล็กจะถูกฝากไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อรับการดูแลที่ถูกต้องสมวัย ภาพอันแสดงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเหล่านี้ล้วนเป็นผลอันงดงาม ซึ่งเกิดจากพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนี ที่ทรงเล็งเห็นความสำคัญด้านสุขภาพอนามัยและการศึกษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิต และที่สำคัญยิ่งกว่าอื่นใด แนวพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนี ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่า และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้รับการสืบสานให้ดำเนินต่อไปด้วยสายใยของความผูกพันระหว่างสมเด็จพระบรมราชชนนีกับพระโอรส ธิดา จนถึงพระราชนัดดา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ ได้ทรงช่วยแบกรับพระราชภาระแทนพระบรมราชชนกนาถ สืบทอดงานที่สมเด็จพระเจ้าได้ทรงสร้างสรรค์ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมด้านการศึกษา โภชนาการ และสุขภาพ ตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงเยาวชนเพื่อเป็นรากฐานให้อนุชนรุ่นหลังของดอยตุงมีคุณภาพ ที่จะสืบต่องานของบรรพบุรุษต่อไปอย่างถูกต้อง

จึงเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ด้วยแนวพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนีในเรื่องการปลูกป่าและปลูกคนนั้น นำมาซึ่งชีวิตของผืนป่าทั้งขุนเขาและชีวิตคนบนดอยตุงที่เติบโตอย่างถูกต้องด้วยความราบรื่น และรื่นรมย์ **สิ่งที่สำคัญที่สุดที่แม่ฟ้าหลวงทรงปลูกไว้ในหัวใจคน จากยอดดอยลงมายังที่ราบถึงเกาะกลางทะเล คือศักยภาพในการพัฒนาตนเองที่จะรับผิดชอบในความเป็นคนดี รู้จักหน้าที่ต่อครอบครัวและสังคม เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของแผ่นดินบ้านเกิด เมืองนอนสืบไป.**

หวังว่าท่านได้รู้ถึงแก่นที่แท้จริงว่า สมเด็จพระเจ้าทรงทำมามากมาย ผมดีใจมากที่ได้มา ถวายทอดทิมหาวิทยาลัยมหิดลนี้ มีหลายคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารีฯ ท่านทรงมีรับสั่งกับผมเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ว่า “คนรู้จัก ดอยตุงอย่างเดียวตอนนี้” ดอยตุงเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีสวนแม่ฟ้าหลวง มีพระตำหนัก ให้ชมเท่านั้นเอง ผมถึงบอกว่าตั้งแต่นี้ต่อไป ผมต้องเปลี่ยนทัศนคติและพยายาม ทำให้คน เข้าใจเรื่อง “ดอยตุง” ว่าสมเด็จพระเจ้าทรงทำมามากกว่านั้น ซึ่งขณะนี้ผมถือว่า “โครงการ พัฒนาดอยตุง” เป็น “มหาวิทยาลัยชีวิต (Living University)” ผมใช้คำนี้ เพราะที่นี้เป็นมหาวิทยาลัย ผมถึงได้ทำทนายท่านอธิการบดี ท่านคนบดีทั้งหลายที่ไปเมื่อ เร็ว ๆ นี้ ว่ามหาวิทยาลัยมหิดลจะร่วมมือกับทนายอย่างไรเพื่อเปิดโอกาสให้คณะ/สถาบัน คณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาปริญญาโท หรือปริญญาเอกก็ดี เข้ามามีส่วนร่วม แม้กระทั่งมูลนิธิแม่ฟ้า หลวงฯ จะให้ทุนการศึกษาเพื่อไปทำวิทยานิพนธ์ก็ได้ และเมื่อเรียบร้อยแล้วจะนำมา พิจารณากันอีกครั้งว่าน่าจะเป็น “ตำรา” ที่จะสอนหนังสือในโรงเรียน มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ ตำรานั้น คือ “ตำราสมเด็จพระเจ้า”

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงพื้นที่ดอยตุง ที่อยู่ในการดูแลของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงการพัฒนาดอยตุง ที่อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีพื้นที่ทั้งหมด ๙๓,๕๑๕ ไร่ หรือประมาณ ๑๕๐ ตารางกิโลเมตร ติดชายแดนไทยกับสหภาพเมียนมาร์ ๒๔ กิโลเมตร ไม่มีรั้วรอบขอบชิด สามารถเดินไปเดินมากันได้ ดังนั้นยาเสพติดจึงเข้าออกกันได้ ง่ายตาย

ภาพที่ ๒ สภาพพื้นที่ดอยตุงในปี พ.ศ.๒๕๓๑ สมเด็จพระย่าท่านเสด็จขึ้นไปช่วงแรก ๆ พบไร่ฝิ่น หลายหมื่นไร่ ปลูกอยู่บนดอยตุง

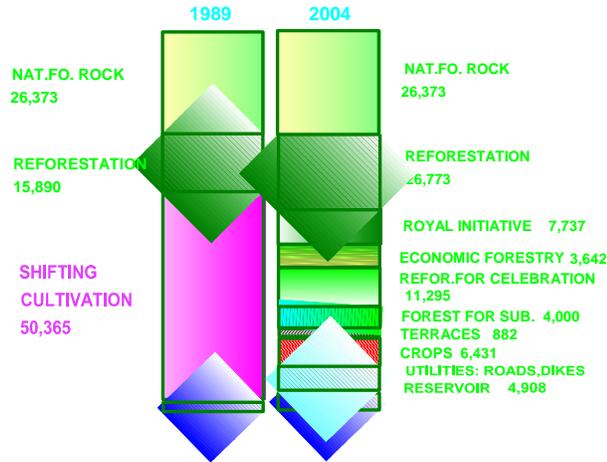
ภาพที่ ๓ สภาพพื้นที่ดอยตุงในปี พ.ศ.๒๕๓๕

หลังจากนั้น พ.ศ.๒๕๓๕ สภาพพื้นที่ดีขึ้น แต่สิ่งที่ผมทำผิดที่สุดในโครงการพัฒนาออยตุง คือการตัดถนนขึ้นไป เพราะผมเชื่อเหลือเกินว่าจะต้องมีคนขึ้นมาเที่ยวบนดอยตุง ดังนั้นตั้งแต่ตั้งต้นโครงการขึ้นมา ผมอยากได้ถนน เพื่อให้รถบรรทุกขนาด ๔๔ ที่นั่งขึ้นไปได้ กรมทางหลวงได้ตัดถนนกว้างทั้งหมดรวมเป็น ๘.๕ เมตร แต่ด้วยสภาพภูเขาที่มีความลาดชันสูง จึงต้องใช้พื้นที่หน้ากว้างมากกว่านั้นในที่สุดแล้วทำให้เกิดดินถล่ม (landslide) ผมเรียนตรง ๆ เลยว่า เงินที่ลงทุนลงไปโครงการพัฒนาออยตุงเกินครึ่งหนึ่งหมดไปกับเรื่องถนน และการแก้ไขการชะล้างพังทลายของดิน (soil erosion) ซึ่งมาตรฐานต่างประเทศเรื่องความกว้างของถนนบนที่สูงนั้นจะแคบประมาณ ๒-๒.๒๕ เมตรเท่านั้น แล้วจะมีทางเบี่ยงทุก ๆ ๒๐๐ เมตร หรือ ๕๐๐ เมตร เพื่อให้รถถอยเวลาที่สวนกัน ดังนั้น สิ่งที่ผมขอฝากท่านทั้งหลายไว้คือหากต้องไปพัฒนาพื้นที่สูง ให้ตระหนักเรื่องคมนาคม และถ้าหากมีใครต่อต้านการสร้างกระเช้าผมขอคัดค้าน เพราะการสร้างกระเช้าช่วยให้ไม่ต้องตัดถนน จึงประหยัดค่าใช้จ่ายได้มหาศาล

ภาพที่ ๔ เปรียบเทียบสภาพพื้นที่บริเวณดอยตุงในอดีตและปัจจุบัน

ภาพที่เห็นปัจจุบันในประเทศสหภาพเมียนมาร์ คือภาพในอดีตของประเทศไทย ผมคิดว่าที่ภูเขาลั้นนั้น เป็นเพราะฝีมือคนไทยไม่ใช่ชาวพม่า เพราะเขาเข้ามาไม่ถึง

ภาพที่ ๕ เปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการพัฒนาถอยตุง

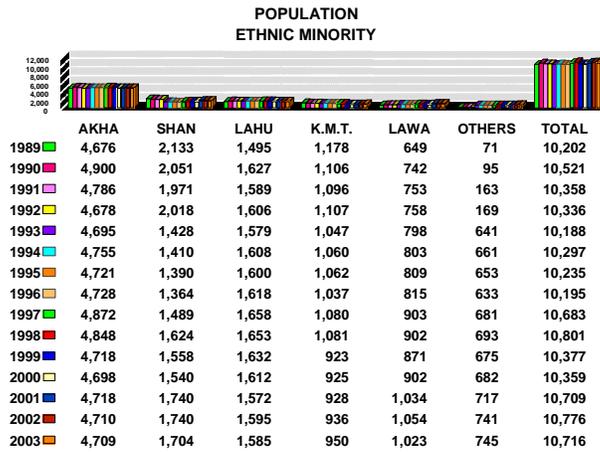
พื้นที่ไร่เลื่อนลอย (Shifting cultivation) ๕๐,๐๐๐ กว่าไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ทำกินของประชาชน ซึ่งโครงการพัฒนาถอยตุงยึดมาโดยที่ไม่มีการยื่นฎีกา ปัจจุบันเหลือเพียง ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ ไร่ และจะพบว่าพื้นที่ทางการเกษตรลดลง แต่รายได้เพิ่มขึ้น ๓ เท่าตัว

POPULATION

Year	POPULATION	FAMILY	HOUSEHOLD
1988	8,270	1,387	1,169
1989	10,202	1,968	1,532
1990	10,521	2,013	1,538
1991	10,358	2,208	1,658
1992	10,336	2,227	1,602
1993	10,188	2,290	1,608
1994	10,297	2,318	1,620
1995	10,235	2,328	1,610
1996	10,195	2,331	1,620
1997	10,683	2,441	1,610
1998	10,801	2,520	1,639
1999	10,377	2,499	1,658
2000	10,359	2,493	1,662
2001	10,709	2,582	1,736
2002	10,776	2,576	1,719
2003	10,716	2,678	1,748

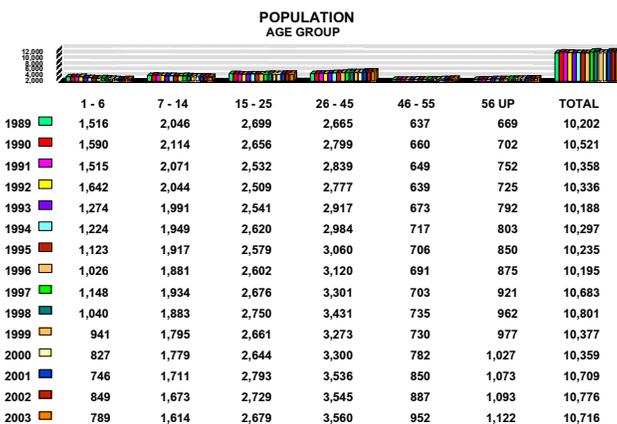
ภาพที่ ๖ แสดงจำนวนประชากรรายปี ในพื้นที่โครงการถอยตุง

พื้นที่โครงการพัฒนาถอยตุงมีประชากรประมาณ ๑๐,๐๐๐ คนเท่านั้น ท่านคงสงสัยว่าไม่มีใครตายหรือ ไม่มีใครเกิดหรือ มีครบมีทั้งตายและเกิด แต่มีพลวัตรประชากรคงที่

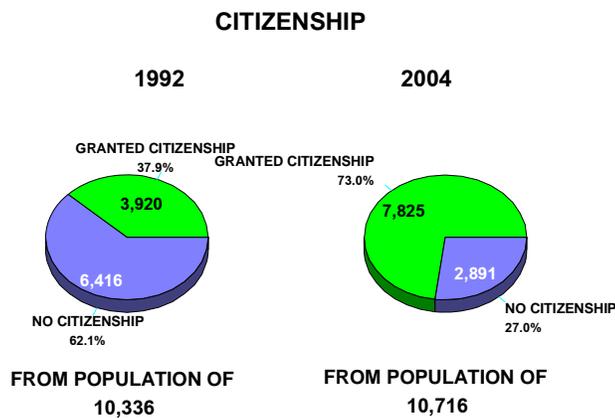
ภาพที่ ๗ จำนวนประชากรของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่โครงการพัฒนาถอยตุง

ชนกลุ่มน้อย (Ethnic minority) แบ่งออกเป็น ๑๑ กลุ่ม เป็นชาวเขา ๒ เผ่า คือ อาข่า กับ ลาฮู ส่วนกลุ่มจมานมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจีน สิบสองปันนาและรัฐฉาน ก๊กมินตั๋ง (KMT) เป็นกลุ่มที่หนีมาจากคอมมิวนิสต์ในประเทศจีนแล้วมาอยู่ในประเทศสหภาพเมียนมาร์ แต่ถูกขับไล่ไปอยู่ที่ประเทศลาว แล้วจึงย้ายมาอยู่ที่ถอยตุงก่อนที่จะย้ายมาอยู่ที่ถอยแมสลอง ซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้กลุ่มนี้ไปรบกับคอมมิวนิสต์แนวทหารไทย เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ยังมีความสัมพันธ์ระหว่าง KMT กับทหารไทย ซึ่งโดยลักษณะของคนไทยซึ่งมีนิสัยกตัญญู จึงต้องชดเชยบุญคุณโดยให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยต่อไป แต่หากชดเชยด้วยการค้ายาเสพติดก็ไม่เหมาะสม

ภาพที่ ๘ แสดงจำนวนประชากรต่อปีที่อาศัยในพื้นที่โครงการถอยตุงจำแนกช่วงอายุ

จากภาพจะพบว่าประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ ๑-๖ ปี มีจำนวนลดลงจากประมาณ ๑,๕๐๐ คน ในปี พ.ศ.๒๕๒๓ เหลือประมาณ ๗๐๐ กว่าคนในปี พ.ศ.๒๕๔๖ แต่ก่อนประชาชนทั่วไปผู้หญิงจะแต่งงานเมื่ออายุประมาณ ๑๓-๑๔ ปี แต่ปัจจุบันไม่เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ๒ ประการคือ (๑) การได้รับการศึกษาและได้เห็นสื่อโทรทัศน์ จึงเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (๒) หลังจากแต่งงานแล้วมีการวางแผนครอบครัว ปัจจุบันมีลูก ๒-๓ คน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เขาทำเองไม่ใช่เราทำ ดังนั้นต้องให้เกียรติยกความน่าเชื่อถือนี้ให้เขา ๗๕% อีก ๒๕% ยกให้กับการศึกษาและแนะนำ

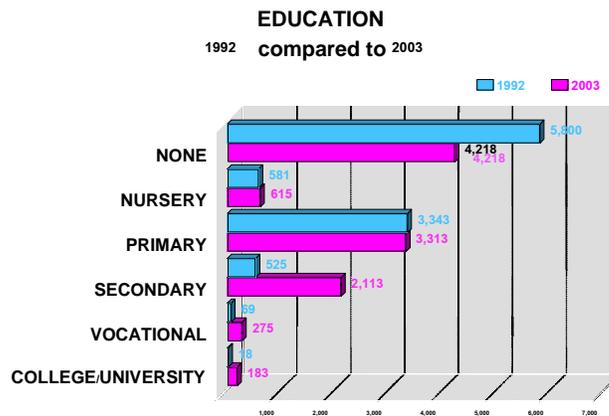
ภาพที่ ๙ แผนภาพเปรียบเทียบสัดส่วนประชาชนที่ได้การรับรองสัญชาติไทย ระหว่างปี

ค.ศ.๑๙๙๒ และปี ค.ศ.๒๐๐๔

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงที่มีสัญชาติไทยในปี พ.ศ.๒๕๒๓ มี ๓๘% ปัจจุบันปี พ.ศ.๒๕๔๗ เพิ่มขึ้นเป็น ๗๓% ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ เรงให้ผมทำให้ประชาชนที่เหลือเป็นคนไทยให้ได้

ตอนที่ผมเริ่มทำใหม่ ๆ ผมต้องทำงานกับ ๓๕ กรม ๖ กระทรวง ท่านคิดดูซิครับ แครมเดียวก็ประสานงานยากแล้ว เหนื่อยมาก ผมมีหน้าที่ต้องเดินไปดูพื้นที่กับกรมทางหลวง กรมชลประทาน เช่น การตัดถนนกรมทางหลวงพิจารณาให้ตัดผ่านเส้นทางหนึ่ง เพื่อจะได้ไม่เจอท่อน้ำที่กรมชลประทานทำไว้ก่อนแล้ว ดังนั้นจึงต้องมาประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจจะระหว่างการสร้างถนนผ่านท่อน้ำแต่ให้เอาท่อน้ำออกจะเสียค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากสร้างถนนในเส้นทางเบี่ยงท่อน้ำต้องเสียถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจึงต้อง

ถามกรมชลประทานว่า ถ้าเป็นเงินส่วนตัวคุณ คุณจะอย่างไร ดังนั้นเอาตำราผมไปใช้ นะครับทุกอย่างจะใช้อะไรก็ตาม คิดว่าเงินที่ลงทุนไปเป็นเงินส่วนตัวของท่าน ท่านจะลงทุนหรือไม่ จันใดก็จันนั้น ผมเอาไปใช้แล้วได้ผลครับ แล้วผมก็ต้องติดต่ออธิบดีกรมชลประทาน ทางงบประมาณส่วนกลางไปช่วย ๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อประหยัดเงิน ๔,๘๐๐,๐๐๐ บาท นี่แค่กรณีเดียว

ภาพที่ ๑๐ แสดงการเปรียบเทียบระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่โครงการดอยตุงระหว่างปี พ.ศ.๒๕๓๕ และปี พ.ศ.๒๕๔๗

เรื่องการศึกษาบนดอยตุง ผมทำวิจัยไปได้ ๓ ปีแล้ว ได้รู้ว่าคนไม่รู้หนังสือในปี พ.ศ.๒๕๓๕ มี ๕๘% และลดเหลือ ๔๒% ในปี พ.ศ.๒๕๔๗ แต่ ณ วันที่ผมต้องให้ความสนใจตรงนี้ และเป็นส่วนหนึ่งของการมาบรรยายที่มหาวิทยาลัยมหิดลเพราะว่าอยากจะขอความร่วมมือจากท่าน ในอีก ๑๓-๑๔ ปีข้างหน้าเกี่ยวกับกลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ตาม ตำราสมเด็จพระเจ้า สอนให้เขาช่วยตัวเอง ไม่ใช่เราช่วยเขาตลอด ดังนั้นสิ่งที่ผมจะต้องเน้นอย่างมากคือ จากปี พ.ศ.๒๕๓๕ มีนักเรียน ๑๘ คนได้เข้าศึกษาวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย หลังจากนั้น ๑๑ ปีต่อมา เพิ่มขึ้นเป็น ๑๘๓ คน ซึ่งผมจะต้องหางานให้ทำกับผมบนดอย จนในที่สุดสามารถนำมาเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง เราต้องช่วยเขาแล้วถอยออกให้เร็วที่สุด เพื่อให้เขาบริหารจัดการเอง แม้กระทั่งพระตำหนักดอยตุง ขพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดย คุณณรงค์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะกันพื้นที่บนดอยตุงถวายๆ ท่าน ออกโฉนดให้ ๑,๔๐๒ ไร่ ท่านเชื่อหรือไม่ครับว่าผมกราบบังคมทูล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เพราะพระตำหนักดอยตุงสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ซึ่งในประเทศไทยถือว่าเป็นต้นน้ำ เพราะพื้นที่สูงที่ระดับเกิน ๖๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลจะถือว่าเป็นต้นน้ำ ถ้าท่านทรงรับไว้ เท่ากับเป็นอภิสิทธิ์ชน ซึ่งอีก ๑๐๐ ปี ๒๐๐ ปี ผมจะไม่มีชีวิตอยู่มาอธิบายให้คนเข้าใจ จะต้องป้องกันท่านไว้ด้วย ดังนั้น ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๐ พระตำหนักดอยตุงจะเป็นของรัฐบาล ของที่สร้างบนดอยตุงทั้งหมดทุกอย่าง ที่ลงทุนไปจะเป็นของรัฐบาลทั้งหมด พวกคุณช่วยผมกระจายข่าวด้วย ทั้งหมดเป็นของรัฐทั้งนั้น แม่เงินสวนพระองค์บางอย่าง ที่ลงไป ก็จะเป็นของรัฐบาลหลังวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๐

สรุปข้อมูลจำนวนนักเรียนและครู ของโรงเรียนในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง ปี 2547

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (แยกตามระดับชั้น)													จำนวนครู					อัตราส่วน ครู : นักเรียน	
		อนุบาล	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6	รวม	สพฐ.	ศษค.	กศน.	ชุมชน/กศ.พ.		รวม
1	บ้านห้วยโถงกาคี	29	40	32	29	24	28	30	65	58	34	19			388	18			2	20	1 : 19
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	35	26	33	26	33	39	22	41	28	26				309	16				16	1 : 19
3	บ้านป่าขางนาเงิน	29	22	21	19	14	21	32	29	25					212	11		2	4	17	1 : 12
4	บ้านเขาทองพัฒนา	22	14	17	18	25	10	16							122	8			5	13	1 : 9
5	ศษค. ศรีสมวงศ์	11	16	16	18	21	15	16							113		10			10	1 : 11
6	ศษค. สี่วางยาวัง	8	23	8	17	19	21	17							113		12			12	1 : 9
7	บ้านหาลี	26	17	20	9	8	10	13							103	5		1		6	1 : 17
8	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	33	15	12	11	6	9	7							93	5		1		6	1 : 16
	รวมทั้งรวม	193	173	159	147	150	153	135	111	60	19	0	0	1,453	63	22	2	2	11	100	1 : 15

ภาพที่ ๑๑ สรุปข้อมูลจำนวนนักเรียนและครูของโรงเรียนในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง ปี พ.ศ.๒๕๔๗

เรื่องนักเรียนกับครู ผมจะชี้ให้เห็นว่าบนดอยตุงได้มีการเก็บสถิติพอสมควร ปัจจุบันนี้มีโรงเรียนทั้งหมด ๘ แห่ง มีการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และจะขยายเป็นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในปีนี้ มีครูมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ชุมชน และครูที่โครงการพัฒนาดอยตุง จ้าง รวม ๑๑ คน ที่เข้าไปช่วยในนั้น มีอัตราส่วนเฉลี่ยระหว่างครูต่อนักเรียน เท่ากับ ๑ ต่อ ๑๕ คน

สรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุง ปีการศึกษา 2547

ร.ที่	โรงเรียน	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนครู (คน)	จำนวน ห้องเรียน	Computer (เครื่อง)			ระบบ ไทยคม	Internet	เครื่อง Projector	Sound Lab	ห้องวิทยุฯ	สนามกีฬา	ห้องสมุด
					ใช้ได้	ชำรุด	รวม							
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	388	20	14	23	8	31	มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	สนามคอนกรีต	มี
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	309	16	11	14	2	16	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	สนามดิน	มี
3	บ้านป่าขางนาเงิน	212	17	10	15	1	16	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	สนามวางอิฐปูพื้น	มี
4	บ้านเขาแห่งพัฒนา	122	13	7	20	2	22	มี	มี	ไม่มี	มี	มี	สนามคอนกรีต	มี
5	คชด. สว่างวิทยุ 8	113	10	7	9	1	10	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	สนามดิน	มี
6	คชด. ศรีสมวงศ์	113	12	7	8	3	11	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	สนามคอนกรีต	มี (ชั่วคราว)
7	บ้านค้อ	103	6	7	10	2	12	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	สนามดิน	มี (ใช้ร่วมกับห้องคอมพิวเตอร์)
8	บ้านเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์	93	6	7	6		6	ไม่มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	สนามดิน	มี (ชั่วคราว)
รวม		1,453	100	70	105	19	124							

ภาพที่ ๑๒ สรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุง ปีการศึกษา ๒๕๔๗ นอกเหนือจากนั้นแล้ว โครงการพัฒนาโดยตุงยังมีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ทั้งระบบไทยคม อินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ (projector) ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ แม้ว่าบางส่วนรัฐบาลจะจัดซื้อและไปติดตั้งให้ แต่ยังไม่ทันได้ใช้ ก็เสียแล้ว

สรุปค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสอนของครู ประจำปีการศึกษา 2547

ร.ที่	โรงเรียน	จำนวน (คน)	สถานที่พัก							รวม	ค่าเดินทาง : ปีการศึกษา (บาท)	
			อ.เมือง	อ.แม่จัน	อ.แม่สาย	อ.เชียงแสน	อ.แม่ฟ้าหลวง	หมู่บ้าน	บ้านพักครู			
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	20	1	8	7				4	20	200,778	
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	16	2	4	2		2		6	16	198,655	
3	บ้านป่าขางนาเงิน	17	1						16	17	72,013	
4	บ้านเขาแห่งพัฒนา	13		3	2	1	3		4	13	181,042	
5	คชด. ศรีสมวงศ์	10							10	10	0	
6	คชด. สว่างวิทยุ 8	12							5	7	12	0
7	บ้านค้อ	6	1		4				1	6	101,836	
8	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	6	1		5					6	119,379	
รวม		100	6	15	20	1	5	5	48	100	873,705	

ภาพที่ ๑๓ สรุปค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสอนของครู ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๗

ผมได้คำนึงถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครูที่ต้องเดินทางมาสอน โดยคิดจาก ระยะทางจากบ้านพักถึงโรงเรียน และคิดราคาน้ำมันที่ ๑๕.๖๓ บาท/ลิตร หากเดินทางพื้นที่ราบ ๘๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ถ้าขึ้นเขา ๔๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง พบว่าในแต่ละปีครูที่ต้อง ขับรถไปทำงานบนดอยสูง โดยเฉลี่ยทำงานปีละ ๒๐๐ วัน ต้องเสียค่าน้ำมันทั้งหมด ๘๗๐,๓๐๐ กว่าบาทต่อปี ดังนั้นต้นทุนในการเดินทางของครูที่สูงมาก ซึ่งบ่งบอกได้ถึงปัญหาที่ต้องตาม ไปแก้ไขให้กับครูมากมาย เพื่อจะได้ช่วยเขาได้ คนที่จะไปทำงานบนดอยได้ มี ๒ กรณี คือจะ ต้องมีใจรัก เพราะคนที่ไปอยู่บนดอยมันไม่มีแสง สี เสียง หอกรับ ต้องอยู่ทน ไม่ใช่ ทนอยู่เพราะไม่ได้บรรจุ แล้วอีกประการหนึ่งจำเป็นต้องมีอาชีพกึ่งเลยต้องทำ เหมือนที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคุดุยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ท่านรับสั่งไว้ว่า “ฉัน..ไม่ได้ต้องการให้เธอ เป็นเพียงแพทย์ แต่ต้องการให้เธอเป็นคนด้วย” เรื่องนี้เหมือนกัน ทำอย่างไรให้ครูมีศักยภาพ ที่ต้องการเป็นครู ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากที่เราต้องศึกษาทั้งหมด

สรุปข้อมูลนักเรียน ของโรงเรียนในเขตโครงการพัฒนาดอยสูง ปีการศึกษา 2547

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนแยกตามพื้นที่อาศัย (คน)				จำนวนนักเรียนแยกตามกรณีสัญชาติ (คน)			ค่าเดินทาง (บาท)	หมายเหตุ
		ในพื้นที่ ดอยสูง	นอกพื้นที่ ดอยสูง	นอกประเทศ	รวม	มีสัญชาติ	ไม่มีสัญชาติ	รวม	ต่อปีการศึกษา	
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	248	140		388	325	63	388	192,852	มีหอพักในโรงเรียน
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	308	1		309	287	22	309	76,356	
3	บ้านป่าขางนาเงิน	209	3		212	193	19	212	87,678	
4	บ้านขามห้องพัฒนา	121	1		122	115	7	122	0	
5	คชด.ศรีสมวงศ์	83	30		113	82	31	113	32,400	มีหอพักในโรงเรียน
6	คชด.สังวาลย์วิท 8	110	3		113	106	7	113	0	มีหอพักในโรงเรียน
7	บ้านหาวี	84		19	103	45	58	103		
8	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	14		79	93	13	80	93		
	รวม	1,177	178	98	1,453	1,166	287	1,453	389,286	

ภาพที่ ๑๔ สรุปข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนในเขตโครงการพัฒนาดอยสูง ปีการศึกษา ๒๕๔๗ ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับของนักเรียนที่ต้องใช้แต่ละวันประมาณ ๑-๒ บาท ซึ่งหากรวมยอดทั้งหมดแล้วประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันนี้มีเด็กที่ต้องเดินทางไปเรียนหนังสือ ๑,๐๐๐ กว่าคน และผมหวังเป็นอย่างยิ่งและอยากขอความกรุณามหาวิทยาลัยมหิดล ช่วยทำวิจัย เพื่อหาทางว่าจะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร และขอให้เดินทางไปดูที่โรงเรียน แล้วมาคิดกับผม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	ต้องการเรียนต่อ			
			ในพื้นที่		นอกพื้นที่	
			จำนวน (คน)	%	จำนวน (คน)	%
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	30	28	93.33	2	6.67
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	22	19	86.36	3	13.64
3	บ้านป่าขางนาเงิน	32	28	87.50	4	12.50
4	บ้านเขาแห่งพัฒนา	16	2	12.50	14	87.50
5	ตชด.ศรีสมวงศ์	16	2	12.50	14	87.50
6	ตชด.สังวาลย์วิท 8	17	9	52.94	8	47.06
7	บ้านผาฮี้	13	0	0.00	13	100.00
8	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	7	0	0.00	7	100.00
รวม (คน)		153	88	57.52	65	42.48

ภาพที่ ๑๕ ผลสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียน ชั้น ป.๖ ปีการศึกษา ๒๕๔๗

ผลการสำรวจความต้องการของเด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จะเห็นว่ามีเด็กที่ต้องการเรียนต่อในพื้นที่มากกว่าเพราะว่าไม่มีเงินที่จะไปเรียนต่อนอกพื้นที่ นอกจากนี้เรามีโครงการจะขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ไปมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และกำลังพยายามจะทำอีก ๓ โรงเรียน ขยายการศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อให้เด็กเรียนอยู่ในพื้นที่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนที่ต้องการเรียนต่อ (คน)				จำนวนที่ต้องการทำงาน (คน)				จำนวนที่ยังตัดสินใจไม่ได้ (คน)	ย้ายออกนอกพื้นที่
			สายสามัญ	สายอาชีพ	รวม	%	ในพื้นที่	นอกพื้นที่	รวม	%		
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	34	6	20	26	76.47	5	5	14.71	1	2	
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	26	1	20	21	80.77	2	2	7.69	3		
รวม (คน)		60	7	40	47	78.33	7	7	11.67	4	2	

ภาพที่ ๑๖ ผลสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียน ชั้น ม.๓ ปีการศึกษา ๒๕๔๗

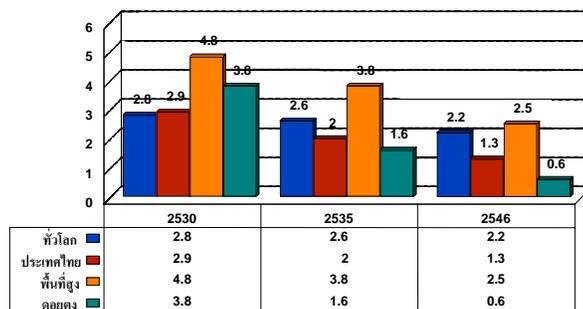
นอกจากนี้ผมได้เก็บข้อมูลความต้องการของนักเรียนหลังจบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และพบว่าส่วนหนึ่งต้องการเรียนต่อทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และส่วนหนึ่งต้องการทำงาน ซึ่งแยกเป็นการทำงานในพื้นที่และนอกพื้นที่ ตัวเลขที่ได้ผมได้นำมาวิเคราะห์ และจัดการต่อไป

การประมาณการจำนวนนักเรียน ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๖๒

การปรับปรุงต้องมีการวิเคราะห์และวางแผนล่วงหน้า เพื่อคาดการณ์ให้ได้ว่าในอีก ๑๓ ปี หรือ ๑๕ ปีข้างหน้า จะมีเด็กทั้งหมดเท่าไร ไม่อย่างนั้นหากสร้างโรงเรียนไปแล้วอาจไม่มีเด็กเข้าเรียน เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการสร้างโรงเรียนไปแล้วต้องปิดและยุบโรงเรียนเนื่องจากมีเด็กเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ แต่ปีต่อมาไม่มีเด็กเข้ามาใหม่ จึงเปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ แล้วในปีถัดไปจึงเปิดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ใหม่อีกครั้ง ดังนั้นแต่ละปีจะต้องเปิดการเรียนการสอนสำหรับประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๓ สลับกับประถมศึกษาปีที่ ๒ และประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นต้น ดังนั้นการนำข้อมูลมาวิเคราะห์จะต้องรู้อัตราการเกิดการตายของคน

ข้อมูลประมาณการจำนวนนักเรียน ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๖๒

อัตราการเกิด

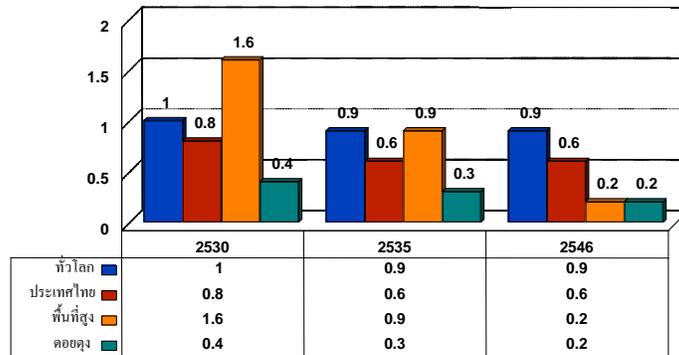

ที่มา :
 1. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. ศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง กระทรวงสาธารณสุข
 3. แผนพัฒนาสังคม โครงการพัฒนาลุ่มต่ำ

ภาพที่ ๑๗ เปรียบเทียบอัตราการเกิดของประชากร

อัตราการเกิดของประชากรบนดอยสูงแตกต่างจากของทั่วโลก โดยในปี พ.ศ.๒๕๓๐ ปี พ.ศ.๒๕๓๕ และปี พ.ศ.๒๕๔๖ พบว่าอัตราการเกิดของประชากรทั่วโลกอยู่ที่ ๒.๘-๒.๒ ขณะที่อัตราการเกิดของประเทศไทยอยู่ที่ ๒.๙-๑.๓ ส่วนในพื้นที่สูงของประเทศไทยมีอัตราการเกิดระหว่าง ๔.๘-๒.๕ แต่สำหรับดอยสูง อัตราการเกิดได้ลดลงมาอยู่ที่ ๓.๘-๐.๖ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ไปทรงงานที่ดอยสูงและนำฝ่ายสาธารณสุขเข้าไปช่วยเหลือ ต้องให้เกียรติงานด้านสาธารณสุขเป็นอย่างยิ่ง

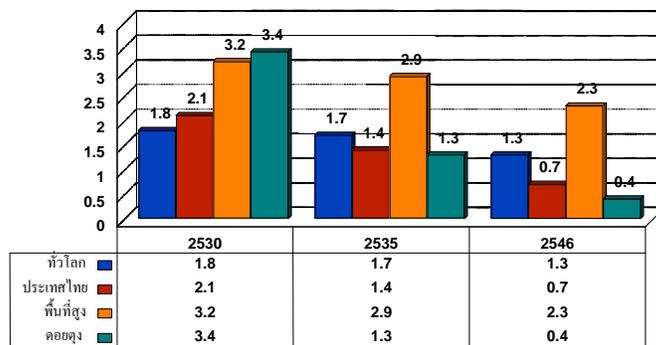
อัตราการตาย

- ที่มา :
1. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. ศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง กระทรวงสาธารณสุข
 3. แผนกพัฒนาสังคม โครงการพัฒนาคอตตุงฯ

ภาพที่ ๑๘ เปรียบเทียบอัตราการตายของประชากร จากภาพจะเห็นได้ว่า อัตราการตายของคอตตุงยังอยู่ต่ำกว่าอัตราการตายของประเทศไทย

อัตราการเพิ่มจำนวนประชากร

- ที่มา :
1. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. ศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง กระทรวงสาธารณสุข
 3. แผนกพัฒนาสังคม โครงการพัฒนาคอตตุงฯ

ภาพที่ ๑๙ อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากร ในพื้นที่โครงการพัฒนาคอตตุง มีอัตราการเพิ่มจำนวนประชากรประมาณ ๐.๔%

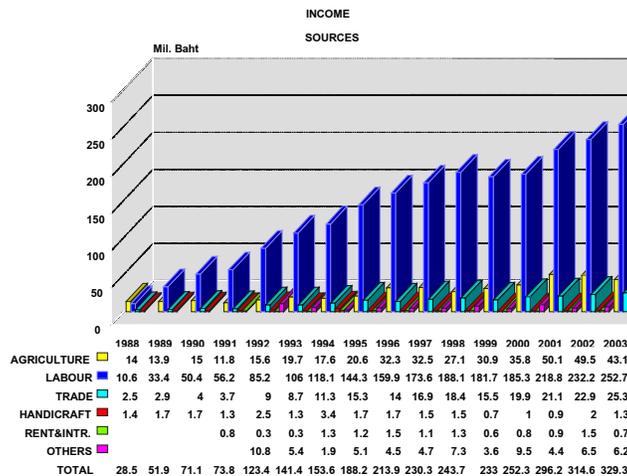
ประมาณการจำนวนนักเรียนของทุกโรงเรียนในโครงการพัฒนาโดยสูง
ระหว่างปีการศึกษา 2548 - 2561

ที่	โรงเรียน	ปีการศึกษา														
		2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	388	393	364	350	319	321	324	353	365	376	411	443	471	508	558
2	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	309	327	303	289	274	266	263	253	250	238	243	248	238	237	245
3	บ้านป่าขางเงิน	212	262	277	287	259	242	249	233	206	192	206	232	213	220	231
4	บ้านขาแข้งพัฒนา	122	118	124	108	100	96	95	92	99	100	98	102	106	106	107
5	คชค. ศรีสมวงศ์	113	114	117	121	115	118	123	133	154	159	163	166	179	180	182
6	คชค. สว่างชีวิต 8	113	112	108	100	90	96	87	93	107	104	100	103	109	107	106
7	บ้านห้วย	103	100	104	103	102	88	78	75	66	67	60	59	58	58	58
8	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	93	54	61	83	101	121	147	170	192	203	209	202	204	201	198
	รวมนักเรียนทั้งหมด	1,453	1,481	1,458	1,440	1,360	1,348	1,366	1,401	1,438	1,438	1,492	1,554	1,576	1,618	1,685

จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนคำนวณจาก
ปี 2548-2551 จำนวนเด็กที่เกิดจริงในปี 2543 -2546
ปี 2552-2561 อัตราการเพิ่มประชากรและอัตราการเกิดของแต่ละหมู่บ้าน

ภาพที่ ๒๐ ประมาณการจำนวนนักเรียนของทุกโรงเรียนในโครงการพัฒนาโดยสูงระหว่าง
ปีการศึกษา ๒๕๔๘-๒๕๖๑

ดังนั้นถ้าเราพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้ว จะได้อัตราการเพิ่มของจำนวน
ประชากร ๑๓ ปี ข้างหน้าจะออกมา จะเห็นว่าทั้งหมดว่าจากปี พ.ศ.๒๕๔๗ มีจำนวนนักเรียน
๑,๔๕๓ คน ปี พ.ศ.๒๕๔๘ จะเพิ่มเป็น ๑,๔๘๑ คน ในที่สุด พ.ศ.๒๕๖๑ จะมีนักเรียนจำนวน
๑,๖๘๕ คน ซึ่งเราสามารถทำได้

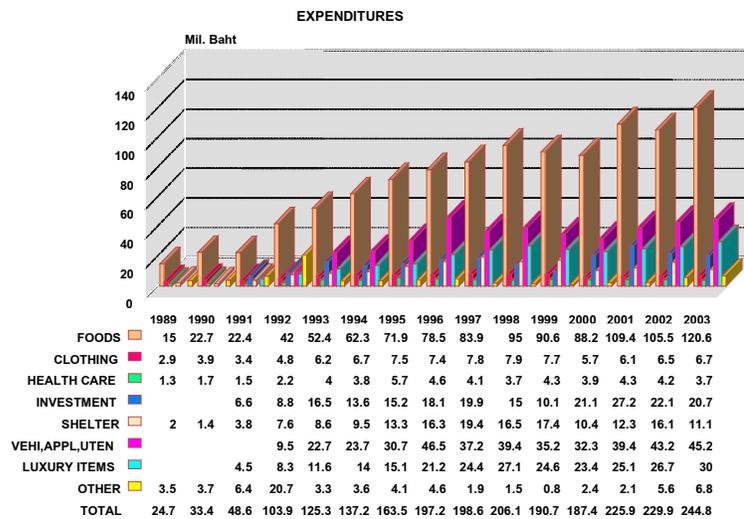

ภาพที่ ๒๑ เปรียบเทียบแหล่งที่มาของรายได้ และรายได้ของประชากรในแต่ละปี

เรื่องราวได้ของประชาชน โครงการพัฒนาโดยตุงยัดที่ทำกินมาประมาณ ๕๐,๐๐๐ ไร่ สามารถปลูกข้าวกินได้ ๗ เดือน อีก ๕ เดือนไม่มีข้าวกิน แต่ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน เขาสามารถปลูกฝิ่นและมีคนมาซื้อถึงที่ เขาจึงเอาเงินที่ขายฝิ่นได้ไปซื้อข้าวกิน ถามว่าผิดตรงไหน เป็นผมและท่านทั้งหลายก็ต้องทำ เพื่อความอยู่รอด นอกเหนือจากนั้นเขายังใช้ฝิ่นเป็นยา รักษาโรค เช่น เจ็บหัว เจ็บเขี้ยว เจ็บท้อง เป็นต้น เดิมพื้นที่นี้อันตรายมาก เจ้าหน้าที่ข้าราชการ เข้าไปไม่ได้ ต้องถูกยิงตาย ดังนั้นช่วงสองปีแรกระหว่าง พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๓๑ ผมทำงานบน ดอยตุงและต้องพกปืนกลด้วย เพื่อเป็นเครื่องมือในการปราบ ไม่ใช่ปราบ

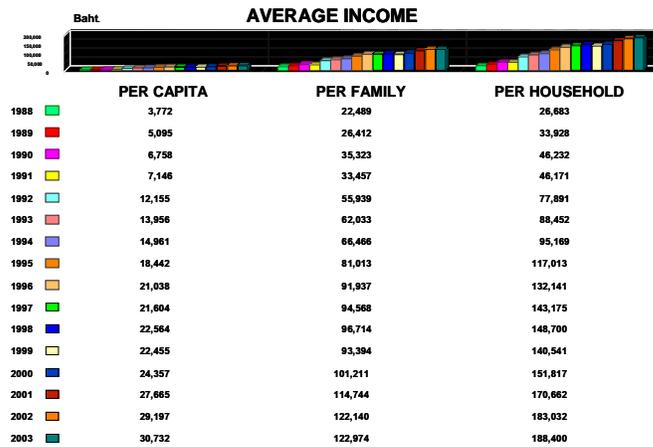
จากโครงการพัฒนาโดยตุงได้เปลี่ยนพื้นที่เกษตรจาก ๑๔ ล้านไร่ มาเป็น ๕๐ ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้น ๓ เท่าตัว ที่ดินเหลือประมาณ ๑๐% แต่ที่เพิ่มขึ้นมาได้ ผมได้นำพันธุ์มะเขือเทศ จากประเทศญี่ปุ่นมาปลูกในราคาโลกรั่มละ ๘๐ บาท แต่ราคาของมะเขือเทศในประเทศไทยขณะนั้นอยู่ที่ ๓ บาท ผลผลิตที่ได้ขายให้กับร้านอาหารญี่ปุ่นในเมืองไทย เพราะมีคนญี่ปุ่น อยู่ในประเทศไทยประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน เขาต้องกินแน่ หรือแต่งญี่ปุ่น ราคาถูกลงเป็นพันบาท เราก็ขายโลกรั่มละ ๒๕๐ บาท ก็ยังพอมีกำไร ดังนั้นสิ่งที่ทำคือพยายามหยุดการนำเข้า (import) ของสินค้าที่มาจากญี่ปุ่น และสิ่งที่สมเด็จย่าท่านทรงทำสำเร็จที่สุดคือ การเปลี่ยนจาก เกษตรกรมาเป็นเกษตรกรรับจ้าง อย่างที่ผมเรียนให้ทราบว่าเขาปลูกข้าวโดยใช้น้ำฝน เพราะไม่มีระบบชลประทาน โดยเขาปลูกข้าวซึ่งสามารถมีไว้กินได้แค่ ๗ เดือน อีก ๕ เดือน ไม่มีข้าวกินต้องปลูกฝิ่นในไร่ของเขา และมีคนไปซื้อในไร่ แล้วนำเงินจากการขายฝิ่นไปซื้อข้าวกิน ดังนั้นถามว่าเขาผิดตรงไหนเพราะที่เขาก็เพื่อความอยู่รอด เป็นผมหรือท่านก็ต้องทำเหมือน เขาเช่นกัน เพราะไม่มีใครช่วยเขา ดังนั้นอย่าไปว่าคนที่ผลิต เมื่อครั้งที่สมเด็จย่าเสด็จไปครั้งแรก ๆ ได้นำทันตแพทย์ไปช่วยรักษาคนไข้ ถอนฟันออกมา ฝิ่นอยู่ในฟัน เพราะฝิ่นเป็นยา แก่เจ็บขนานดี “ยาแก้เจ็บ” “จะหัว” “จะท้อง” ก็กินฝิ่น ไม่มีใครเอายาที่ทันสมัยไปให้เขา ดังนั้นนี่คือความอยู่รอดหรือผมเรียกว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” เขาอยู่อย่างนั้นได้ และหากให้ท่านทั้งหลายลองไปอยู่อย่างเขา คงต้องตายหมดเพราะเราไม่รู้จะเก็บไปไหน กินและรักษาโรคด้วยอะไร อย่างไร และนี่คือภูมิปัญญาชาวบ้าน ดังนั้นอย่าดูถูกภูมิปัญญา ชาวบ้าน และเราต้องเรียนรู้จากเขาแล้วนำประสบการณ์ที่กว้างขวางกว่าของเรา ไปช่วยต่อยอดภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับเขาได้ โดยที่เราต้องเอาตัวเราไปอยู่ในตัวเขา อย่าเอาตัวเรา เป็นที่ตั้ง ต้องเอาเขาเป็นที่ตั้ง เหมือนทางภาคใต้ที่ยังคงเป็นปัญหากันอยู่ทุกวันนี้ เพราะเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง ที่ถูกต้องคือเอาเขาเป็นที่ตั้ง ดังนั้นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและสำเร็จได้ อย่างดีงามคือ เปลี่ยนจากเกษตรกรมาเป็นเกษตรกรรับจ้าง เราต้องสร้างงานให้แก่เขา เช่น จ้างไปปลูกป่า ๓๐ เดือน พร้อมกันนั้นต้องมีป่าเศรษฐกิจรองรับ หลังจาก ๓๐ เดือน

เริ่มมีคนไม่ยอมเป็นลูกจ้าง อยากจะมีที่ของตัวเองเพื่อให้กับตัวเอง เราก็ต้องเตรียมการไว้ให้เขาด้วย ซึ่งอันนี้ในโครงการดอยตุงเราจัดทำไว้ให้หมด ทั้งป่าต้นน้ำลำธาร ป่าเศรษฐกิจและป่าพระราชทาน โดยให้เขาเป็นเจ้าของเอง โดยเช่าจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ไร่ละ ๑ บาทต่อปี ซึ่งเขายินดีที่จะเช่ามาก เท่ากับว่าผมยึดที่ทำกินของชาวบ้านมาได้กลายเป็นของรัฐบาล พระตำหนักดอยตุงก็ต้องเช่ามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ หลังละ ๑ บาท บ้านของทุกคนที่อยู่บนดอยตุงก็ต้องเช่าด้วยราคาเดียวกัน เขาเป็นเจ้าของที่ดินแต่ที่ดินเป็นของรัฐบาล ณ วันที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ บริหารจัดการขอ ๑ บาท ซึ่งทุกคน ยินดีให้หมด

ภาพที่ ๒๒ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของประชากรในแต่ละปี

เมื่อเราทราบรายได้แล้ว เราต้องการทราบรายจ่าย ดังนั้นจะเห็นว่าค่าอาหาร (food) เพิ่มขึ้นจาก ๑๕ ล้านเป็น ๑๐๐ ล้าน ในเวลา ๑๕ ปี เนื่องจากเขามีระบบเก็บกิน (picked to eat) ค่าเครื่องนุ่งห่ม (clothing) เพิ่มขึ้นไม่มากนัก ส่วนสาธารณสุข (health care) เริ่มไปคลินิกเชิงคอยที่ต้องเสียเงินเอง ไม่มารับยาจากอนามัยของเราแล้ว ค่าลงทุนแรก ๆ ไม่มีตอนหลังเพิ่มขึ้นเดี๋ยวนี้มีหมด เมื่อก่อนมีโทรทัศน์ขาว-ดำ เท่านั้น เครื่องเดียวทั้งหมู่บ้านเลย ตอนเย็น ๆ จะมานั่งเฝ้ากลาง หมู่บ้านแล้วมาดูกัน ตอนนั้นบางคนมีรถกระบะ รถยนต์ แต่รายได้ไม่ได้มาจากการค้าประเวณี หรือค้ายาเสพติด มาจากเงินของโครงการพัฒนาดอยตุง ซึ่งเงินเดือนที่เราจ่ายบนดอยตุง ณ วันที่ประมาณ ๑๕๐ ล้านบาทต่อปี รัฐบาลให้เรา ๓๐ ล้านบาท ปีหนึ่งผมใช้เงิน ๒๖๔ ล้านบาท

ภาพที่ ๒๓ เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อหัว รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว และรายได้เฉลี่ยของชุมชนในแต่ละปี

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนจะเห็นได้ว่าเพิ่มสูงขึ้นประมาณ ๗-๘ เท่าตัว ซึ่งปัจจุบันเท่ากับมีรายได้เฉลี่ย ๓๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี หรือประมาณครอบครัวละแสนกว่าบาท จึงเป็นไปได้ที่เขาจะซื้อรถกระบะ ซื้อสิ่งของต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งส่งลูกเรียนหนังสือ เขาไม่เหมือนเรา บางมือเรากินมือเดียวอาจถึง ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท แต่เขาสามารถอยู่ได้ทั้งปี ดังนั้นอย่าไปเอาตัวเลขของเราเป็นที่วัดหรือเอาตัวท่านเป็นที่ตั้ง ต้องไปดูว่าเขาอยู่กินได้อย่างไรในวงเงินขนาดนี้

ภาพที่ ๒๔ หญ้าแฝก

ผมคิดอยู่ตลอดเวลาว่าทำอะไรให้มีคุณค่าเพิ่ม (value added) ดังนั้นหญ้าแฝกที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มาเล่าถวายสมเด็จพระเจ้า เพื่อนำไปช่วย เรื่องชะล้างพังทลายของหน้าดินเมื่อมีการตัดถนนสายใหม่ขึ้นมาบนดอยสูง สมเด็จพระเจ้า มีรับสั่งให้ผมทำและจากที่ผมเคยทำเหมืองมา ผมรู้วิธีการชะล้าง เอาน้ำฉีดล้างเอาดินออก เพื่อให้เห็นรากของหญ้าแฝกที่สามารถลงไปลึกมาก จากภาพที่เห็นประมาณ ๘ เดือน รากลงลึก ได้ถึง ๕.๖๕ เมตร นอกจากนี้ยังยึดเกาะดินไว้ด้วยกันได้อย่างดีมาก หลังจากปลูกหญ้าแฝกแล้ว ยังช่วยชะลอการไหลของน้ำด้วย

ภาพที่ ๒๕ การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ลาดชันสูง

ผมคิดต่อไปว่า ถ้าเราปลูกหญ้าแฝก ๔๐ ล้านต้นหนึ่งปี มากที่สุดในประเทศไทยที่เคยทำ เราควรจะได้ผลประโยชน์อย่างอื่นด้วย ผมก็ทราบมาว่ารากเอามาทำน้ำหอมได้ แต่ถ้าคนขุดราก ดินก็จะพังทลายหมด จึงหันมาสนใจไปว่าจะเอามาทำอะไรได้บ้าง จึงได้นำมาทอกับผ้าฝ้ายทำเป็น ที่รองจานขายได้ราคา ๒๐๐ บาทต่อชิ้น

ภาพที่ ๒๖ ที่รองจานทำจากหญ้าแฝก

ภาพที่ ๒๗ คนกลุ่มนี้อายุรุ่นราวคราวเดียวกับผม เป็นหญิงชรา ผมถ่ายจากข้างหลัง เพราะผมต้องการพูดกับท่านว่า หญิงเหล่านี้เคยเอาลูกสาวไปขายที่ช่อง เคยเป็นแม่เล้า ถามว่าหญิงใดอยากเป็นโสเภณีบ้าง? ไม่มี แต่ผมกราบไหว้โสเภณีมากกว่าหญิงอื่นที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังนั้นผมจะทำทุกวิถีทางถ้าชีวิตผมหาไม่ผมจะช่วยเขาทุกวิถีทาง ปัจจุบันหญิงพวกนี้นอกจากไม่ต้องเป็นโสเภณี ไม่ต้องให้ลูกหรือหลานไปค้าประเวณีแล้ว เรายังได้สังคม ตอนกลางวันจะเอากะติบข้าวเหนียว มานั่งล้อมวงกินข้าวกัน ทะเลาะกันบ้างหัวเราะกันบ้าง หญิงชราเหล่านี้ถ้าอยู่

ที่บ้านแล้วไม่ได้ทำงาน ก็เหงาอยู่กับบ้าน ดังนั้นอาชีพที่เรานำมาให้เขาทำนี้เท่ากับ
ว่าได้ช่วยต่อชีวิตให้เขา เพราะเขามีงานทำ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ความสำคัญของตัวตน
ต้องคิดถึงตัวเองว่าเขาไม่ต้องไปเบียดเบียนลูกหรือหลาน ลูกหลานไม่ต้องมาเลี้ยง
แต่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ความภูมิใจในสิ่งนี้เงินซื้อไม่ได้ ผมถึงอยากจะอธิบายให้ท่านฟังว่า
ขอความกรุณาดูความละเอียดอ่อนของการทำงาน มันไม่ใช่เฉพาะงานเท่านั้น แต่เป็นความ
หมายของคนที่จะมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนซึ่งอดีตเขาไม่มี เรื่องนี้ต้องถวายเป็นสมเด็จย่า และ
สมเด็จย่าท่านมีความสุขมากเมื่อท่านเสด็จไปที่โรงงานนี้ เพราะท่านเอื้อมพระหัตถ์ไปชุบชีวิต
คนขึ้นมาจากนรกได้ ผมถึงอยากให้ท่านช่วยกันสืบสานตาม ตำราของสมเด็จย่า ต่อไป

ภาพที่ ๒๘ จากด้ายเส้นเดี่ยวที่กรอด้วยล้อรถจักรยาน ถ้ามัวมีความจำเป็นต้องจ้างหญิงพวกนี้
หรือไม่ ไม่มีเลย ผมซื้อได้ แต่เขามีความจำเป็นต้องอยู่กับเรา จากด้ายเส้นเดี่ยว จากหญิงชรา
คนหนึ่งที่ทำภายใต้หลังคาเดียวกันมี ๓ ชั่วคน ลูกสาวเขาก็มาทำ จากด้ายเส้นเดียวกัน ขายได้
เมตรละ ๘๐๐ บาท

ภาพที่ ๒๙ หลานสาวนำมาตัดแล้วนำมาเย็บผ้าขายได้ ๑,๘๐๐ บาท อยู่ตามร้านค้าที่โครงการพัฒนาออยตุงชาย

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาออยตุง

ภาพที่ ๓๐ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาออยตุง

สินค้าภายในศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ คือ มูลค่าเพิ่ม (value added) ออย่าหยุดที่จุดใดจุดหนึ่ง พยายามไปจุดสุดท้ายที่สมบูรณ์แบบ (excellence) แล้วสิ่งที่เราทำ ทำให้ขายผ้าฝ้ายได้แพงกว่าไหม เป็นไปได้อย่างไร และไม่ได้บังคับซื้อ ปัจจุบันเรามีจำหน่ายทั้งในสาขาสยามดิส์คัฟเวอร์รี่ สาขาสวนลุม ในท่บาซาร์ สาขาท่าอากาศยานดอนเมือง

ภาพที่ ๓๑-๓๓ สาขาสยามดิสคัฟเวอร์รี่ สาขาสวนลุม ไนท์บาซาร์ สาขาท่าอากาศยานดอนเมือง

ไร่แมคคาเดเมีย
ภายในโครงการพัฒนาออยตุง

ภาพที่ ๓๔ ไร่แมคคาเดเมีย ภายในโครงการพัฒนาออยตุง

แมคคาเดเมีย เป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะได้เปลี่ยนจากเกษตรกรรมมาเป็นเกษตรกรรับจ้าง ต้นแมคคาเดเมียมีอายุประมาณ ๑๐๐ ปี และสามารถให้ผลได้ถึง ๑๐๐ ปีเช่นกัน แต่ละต้นที่ปลูก กว่าจะได้ผลใช้เวลาประมาณ ๙ ปี ผลที่ได้จะตกมาที่พื้น เกิดงานให้คนทำ นี่คือสิ่งที่ผมต้องการทำแต่มันต้องมีสายป่านที่ยาวและลงทุน ๙ ปี กว่าจะเริ่มได้ทุนคืน ประมาณ ๑๕-๒๐ ปี ถึงจะได้เงินคืนทั้งหมด ดังนั้นผมจึงชักชวนให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ บริษัทमितซูยและบริษัทต่าง ๆ ที่รวยแล้วคืนประโยชน์ให้สังคม และการที่เขาไปลงโฆษณาในโทรทัศน์ต้องเสียค่าโฆษณาแพง แต่ถ้าเขานำเงินมาถวายสมเด็จพระเจ้า จะสามารถประชาสัมพันธ์ได้ตลอดชีวิต นอกจากนั้นผมได้ขอกู้เงินจาก Japan International Cooperation Agency (JICA) มาทำ เพราะดอกเบี้ยถูกมาก ณ ตอนนั้น ผมต้องการความช่วยเหลือจากญี่ปุ่น ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ (expertise) การตลาดจากญี่ปุ่น จึงนำเข้ามาทำร่วมกันที่นี่

ภาพที่ ๓๕ เมล็ดแมคคาเดเมียทั้งเปลือกราคา ๔๐บาทต่อกิโลกรัม ก่อนที่จะนำไปกะเทาะเปลือกออก จะมีเยื่อหุ้มสีเขียวหากนำไปคลุมโคนต้นไม้ ก็จะช่วยเก็บความชื้นของหน้าดินไว้ได้และกลายเป็นปุ๋ยธรรมชาติในที่สุด

ภาพที่ ๓๖ หลังจากกะเทาะเปลือกออกไป ราคาจะเพิ่มจากกิโลกรัมละ ๔๐ บาท เป็นกิโลกรัมละ ๔๐๐ บาท น้ำหนักหายไปบ้างแต่มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

ภาพที่ ๓๗ หลังจากนั้นนำไปคั่วเพิ่มเป็นกิโลกรัมละ ๘๐๐ บาท แล้วนำมาทำบรรจุภัณฑ์ สำหรับเศษเมล็ดแมคคาเดเมียที่เกิดขึ้นหลังจากกะเทาะเปลือกออก จะนำไปเพิ่มมูลค่าต่อไป โดยทำเป็นคุกกี้ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ต่อไป

ภาพที่ ๓๘ พอทำมาเป็นคุกกี้กลายเป็นกิโลกรัมละ ๑,๖๘๐ บาท และถ้านำมาเคลือบชอคโกแลตเข้าไปขายได้กิโลกรัมละ ๔,๕๐๐ บาท เศษถั่วสามารถขายได้ถึงกิโลกรัมละ ๔,๕๐๐ บาท นี่คือที่ผมต้องทำ เพื่ออธิบายให้ชาวออฟฟิศงานฟังว่าสิ่งที่เรามีมากมายกว่าเมืองไทยสามารถนำมาพัฒนาให้รุ่งเรืองมหาศาลได้ในอนาคตโดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ภาพที่ ๓๙ จากเปลือกแมคคาเดเมียสีน้ำตาล ลองเอาไปจุดไฟจะติดไฟได้ดีมาก ให้พลังงานความร้อนสูงกว่าถ่านหิน ๓ เท่าตัว และไม่มีควัน จึงนำมาเป็นพลังงาน ทำเสร็จได้ซีเมนต์ แล้วจึงนำซีเมนต์มาทำสีของเครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบดินเผา ให้สีออกแสดชนิด ๆ แสดงถึงว่าสามารถใช้ได้หมดทั้งวัฏจักร ไม่มีของเสีย เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนทั้งสิ้น

กาแฟ ดอยตุง

ภาพที่ ๔๐

ภาพที่ ๔๑ กาแฟราคากิโลกรัมละ ๘๐ บาท นำไปคั่วขายได้กิโลกรัมละ ๔๐๐ บาท

ภาพที่ ๔๒ การคั่วกาแฟ

ภาพที่ ๔๓ กาแฟคั่วบด นำไปทำบรรจุภัณฑ์ขายปลีกใส่ถุงละ ๘๐๐ บาท ต่อ ๑ กิโลกรัม

กาแฟขงร้านกาแฟดอยตุง ราคา ๔,๐๐๐ บาท ต่อ ก.ก.

ภาพที่ ๔๔ และกาแฟที่ดีที่สุดของดอยตุงราคา ๔,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ กิโลกรัม แต่ราคา ๔,๐๐๐ บาท นี้ ร้านกาแฟต่างประเทศทั้งหลายได้ไป ประเทศยากจนขายกาแฟดิบกิโลกรัมละ ๔๐ บาท แต่เมื่อนำไปเพิ่มมูลค่าชาวต่างชาติได้ผลประโยชน์ไป และนี่คือสาเหตุที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และโครงการพัฒนาดอยตุง ต้องทำร้านกาแฟออกมาแข่งกับร้าน STAR BUCK เพราะถ้าทำนรับประทานกาแฟ ของ STAR BUCK เงินทุกบาททุกสตางค์ แม่กระทั่งจานรองกระดาษ นำเข้ามาจากต่างประเทศทั้งนั้น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯและโครงการพัฒนาดอยตุง จึงต้องเปิดร้านสู้กับเขา ตอนนี้มีหลายสาขานดอยตุง สาขาอาคารสิรินธร สาขาสุริวงค์ สาขาเมืองทองธานี สาขาจังหวัดภูเก็ต สาขาเซ็นทรัล พระราม ๒

สวนลุม ไนท์บาซาร์

ภาพที่ ๔๕ สาขาสวนลุม ไนท์บาซาร์

อาคารสินธร

ภาพที่ ๔๖ สาขาอาคารสินธร

ภาพที่ ๔๗ สาขาสุริวงส์

ภาพที่ ๔๘ สาขาเมืองทองธานี

ภาพที่ ๔๙ สาขาภูเก็ต

ภาพที่ ๕๐ สาขาเชียงใหม่ พระราม ๒

โครงการคอตุง ๒ ความร่วมมือกับสหภาพเมียนมาร์

แผนที่แสดงที่ตั้งโครงการคอตุง ๒

ภาพที่ ๕๑ โครงการคอตุง ๒ รัฐบาลไทยมอบหมายให้ผมเข้าไปทำ โดยให้งบประมาณปีแรก ๒๐ ล้านบาท ปีที่ ๒ ให้ ๓๐ ล้านบาท และปี พ.ศ.๒๕๔๘ ให้ ๓๐ ล้านบาทเข้าไปทำที่ประเทศเมียนมาร์ จากภาพเป็นผู้นำการค้ายาเสพติด (drugged lord) ที่มีกำลังติดอาวุธครบเครื่อง ๒๐,๐๐๐ คน คน กลุ่มนี้ ๘ คน เป็นกลุ่มที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจับ แต่เขาต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นปีสุดท้ายที่จะปลูกฝิ่น ต้องการเลิกปลูกฝิ่นอย่างถาวร

เดิมโครงการตอยตุง ๒ หรือโครงการย่องซ่า มีคนที่ผมต้องดูแลประมาณ ๓,๐๐๐ คน และต้องสร้างรายได้ให้เขา ๕,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี ปัจจุบันประชาชนเพิ่มเป็น ๖,๐๒๒ คน

๑. งานด้านสาธารณสุข

สิ่งแรกที่สมเด็จย่าท่านทรงคิด คือการแก้ไขความเจ็บป่วย เมื่อแก้ไขความเจ็บป่วย สิ่งที่ท่านทำคือ มหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ผมก็เสนอว่าควรทำด้านสาธารณสุข ด้วยการสร้างโรงพยาบาลขนาด ๑๖ เตียง

๑๘ มกราคม ๔๕

ภาพที่ ๕๒ สภาพของโรงพยาบาลที่นั่นเมื่อครั้งที่ผมเดินทางไปเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕

มีหลายคนว่าผม ว่าเมืองไทยมีคนจนมากมาย ทำไมผมไม่ช่วยเมืองไทย แต่ไปช่วยชาวพม่าผมจึงต้องย้อนกลับมาถามว่า โรงพยาบาลในเมืองไทยเป็นอย่างนี้หรือไม่ แล้วท่านทราบหรือไม่ว่ามีชาวพม่าอาศัยและทำงานอยู่ในเมืองไทยไม่ต่ำกว่า ๒ ล้านคน และหากคนเหล่านั้นนำโรคเข้ามา เราติดหรือไม่ ดังนั้นสิ่งที่รัฐบาลให้ไปทำที่พม่า จึงเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นตอใช่หรือไม่

โรงพยาบาลขนาด ๑๖ เตียง เมื่อ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ภาพที่ ๕๓ โรงพยาบาลขนาด ๑๖ เตียง ใช้เวลาสร้าง ๖ เดือนเสร็จ โดยการนำกระบวนการเรียนรู้และให้คนจากแต่ละหมู่บ้านมาเป็นแรงงานทุก ๑ ชั่วโมงตอนเช้า สอนให้เขาตัดเหล็ก เพราะเขาไม่เคยทำแล้วในอนาคตเขาก็จะเป็นแรงงานที่ดี แล้วเขาจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดที่เขาต้องไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเพราะเขาไม่มีโอกาสได้ไปทำอย่างอื่น คนส่วนใหญ่ ๙๐% เป็นคนดีทั้งนั้น แม้กระทั่งคนที่ฆ่าคนตายอยู่ในคุก เขาไม่ยอมฆ่าใครหรอก แต่เขามีความจำเป็นต้องทำเพราะแต่ละคนมีข้อจำกัดต่างกันและสิ่งนั้นแหละที่มันจะไปบังคับให้คนทำชั่ว ดังนั้นสิ่งที่สมเด็จพระท่านทรงทำคือให้โอกาสคน นี่คือนี่ที่ผมเรียนรู้ ผมเป็นราชาเลขยา ท่าน ๒๘ ปี หายใจเข้าหายใจออก เข้าพระทัยท่าน ผมเลยถ่ายทอด ตำราสมเด็จพระยา ต่อไป

โรงพยาบาลขนาด ๑๖ เตียงและบ้านพักแพทย์และพยาบาล

ภาพที่ ๕๔ สภาพทั่วไปของโรงพยาบาล และสำนักงาน ยึดหลักว่าไม่สร้างอะไรให้กับตัวเอง ทุกบาททุกสตางค์นำไปต้องถึงชาวบ้าน

ภาพที่ ๕๕-๕๖ การออกหน่วยบริการด้านสาธารณสุข นำแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอาสาสมัคร ไปให้การอบรมด้านสาธารณสุขให้กับชาวบ้าน โดยซื้อกล่องจุลทรรศน์ไปให้เขา เอายาไปให้เขา เพื่อไปช่วยเขาให้ช่วยตัวเอง จนในที่สุดปัจจุบันนี้ไม่ต้องช่วยแล้ว

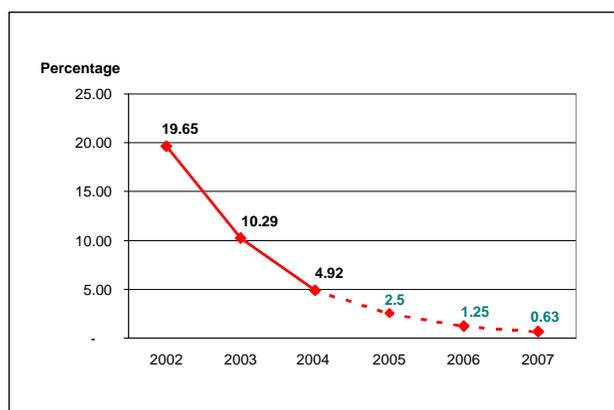
การออกบริการทันสารเคมีกำจัดยุง เมื่อ มิถุนายน ๒๕๕๗

ภาพที่ ๕๗ การออกบริการทันสารเคมีกำจัดยุง ถ้าชาวต่างประเทศมาเห็นคงต้องว่าแล้วว่า ทำให้สิ่งแวดล้อมไม่ดี ตายผ่อนส่ง แต่ถ้าไม่ทำแบบนี้จะตายทันที ดังนั้นเพื่อให้เขามีชีวิตอยู่ต่อไป จึงต้องทำไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากนั้นผมให้มุ้ง ๒ หลังต่อหลังคาเรือน แต่เมื่อเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ.๒๕๕๗ มีรายงานว่ามียุงคนตาย ๙ คน เป็นเด็ก ๑ คน ดังนั้นในเมื่อมียุงคนตายนั้นหมายถึง ในฐานะที่ผมดูแลเขา เมื่อตรวจสอบสาเหตุการตายแล้ว พบว่าเกิดจากชาวบ้านไม่ได้กินยา ป้องกันโรคมะลาเรีย (PFPP) ที่แจกไป และไม่ยอมกางมุ้งเพราะอึดอัด ดังนั้นผมผัดเองที่จัดการ ไม่ดี สื่อสารไม่ดี ไม่รอบคอบพอ ผมจึงต้องจ้างอาสาสมัครอีก ๓๑ คน ให้ไปตรวจสอบทั้งหมด การกางมุ้งและการกินยาป้องกันโรคมะลาเรีย แต่นี่คือปลายเหตุ ต้นเหตุคือยุง ยังไม่ได้แก้ แต่เราต้องแก้ปลายเหตุก่อน เพราะยังไม่สามารถแก้ที่ต้นเหตุได้ เนื่องจากน้ำที่กักไว้ซึ่งยังไม่ เรียบร้อย จะเป็นแหล่งเพาะลูกยุง

No.	Activities	2003			2004								2005	Total
		20-21	26-30	26-27	25-26	24-30	14-18	12-16	16-20	13-17	11-15	13-17	17-21	
		Oct.	Nov.	Dec.	Feb.	Mar.	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Dec.	Jan.	
1	No. of Medical workers	49	58	62	49	50	9	27	15	27	30	27	27	430
2	Diarrhea	-	17	-	-	16	78	39	41	223	98	40	-	552
3	General Treatment	685	734	536	662	586	910	1,073	1,544	1,689	1,351	995	-	10,765
4	Immunization:													
	Polio	1,866	2,187	779	1,014	-	-	-	-	-	341	-	2,345	8,534
	TB	1,818	-	414	361	-	-	-	-	-	341	-	2,345	5,279
	Diphtheria, Pertusis, Tetanus	-	2,187	561	1,014	-	-	-	-	-	341	-	2,345	6,448
	Diphtheria,	-	500	218	130	-	-	-	-	-	341	-	230	1,419
	Measles	-	123	-	-	-	-	-	-	-	341	-	-	464
5	Dental Service	114	69	54	34	99	-	52	95	321	280	15	79	1,212

ภาพที่ ๕๘ รายงานการออกหน่วยบริการด้านสาธารณสุข จากข้อมูลพบว่าอาสาสมัครของโครงการ ๔๙ คน มีชั่วโมงทำงาน ๑๔,๐๐๐ วันต่อคน ในระยะเวลา ๑ ปี ๔ เดือน และสิ่งที่เราดีใจที่สุดคือเราสามารถรักษา ๕๕๒ ชีวิตจากโรคท้องร่วง (diarrhea) นอกจากนี้การให้ภูมิคุ้มกัน (immunization) โรคโปลิโอแก่ ๘,๕๐๐ คน ถ้าท่านเอาไป ๘,๐๐๐ หยด ไม่พอ ต้องเอาไปประมาณ ๓๐,๐๐๐ หยด เพราะเวลาหยดให้เขา เขาถุยออกมาเลย ของจริงเห็นกับตา

อัตราการเกิดโรคมalaria ระหว่างปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗
และเป้าหมายการลดอัตราการเกิดโรค ภายใน ๓ ปี ข้างหน้า

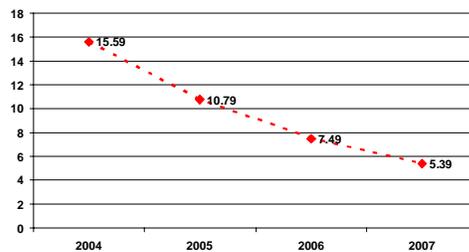

Year	No. of Blood Test	Malaria positive	
		# patient	%
2002	56.00	11.00	19.65
2003	3,307.00	340.00	10.29
2004	1,302.00	64.00	4.92

ภาพที่ ๕๙ อัตราการเกิดโรคมalaria ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๗ เริ่มศึกษาปลายเดือนพฤศจิกายน

นำเลือดมาเจาะ ๕๖ คน พบว่าเป็นโรค ๑๑ คน หรือประมาณ ๑๙-๒๐% พอปี พ.ศ.๒๕๔๖ เจาะสำรวจ ๓,๓๐๗ คน เป็น ๓๔๐ คน เหลือ ๑๐% เดือนสิงหาคม ปี พ.ศ.๒๕๔๗ เจาะเลือด ๑,๓๐๒ คน เป็น ๖๔ คน ลดเหลือ ๕% และเมื่อวันที่ ๑๗-๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ เจาะเลือดสำรวจ ๑,๐๖๕ คน เป็น ๑๗ คน เหลือ ๒.๗% ดังนั้นระงับการตายของคนได้อย่างมหัศจรรย์ ก่อนหน้าที่โครงการดอยตุง ๒ จะเข้าไปคนที่ย้ายมาอยู่ติดชายแดนไทย ๑๐๐,๐๐๐ คน ตายเพราะ โรคมาลาเรีย ๘,๐๐๐ คน แต่ตอนนี้ดีขึ้นและจะทำให้มีอัตราการตายเหลือเพียง ๑% ได้ภายใน ปี พ.ศ.๒๕๕๐

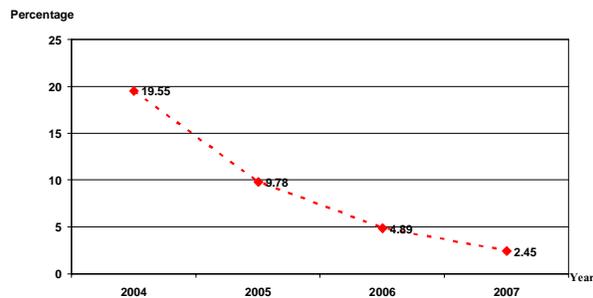
เป้าหมายการณรงค์ การลดอัตราการเกิดวัณโรค
ภายใน ๓ ปี ข้างหน้า

ภาพที่ ๖๐

ลดลงร้อยละ ๓๐ ต่อปี

เป้าหมายการณรงค์ การลดอัตราการเกิดโรคท้องร่วง
ภายใน ๓ ปี ข้างหน้า

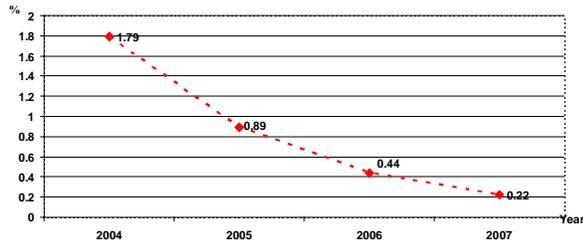

ภาพที่ ๖๑

ลดลงร้อยละ ๕๐ ต่อปี

เป้าหมายการณรงค์ การลดอัตราการตาย
ภายใน ๓ ปี ข้างหน้า

ภาพที่ ๖๒

ลดลงร้อยละ ๕๐ ต่อปี

อัตราการตาย ณ วันนี้ ๑.๘% ลดลงร้อยละ ๕๐% ต่อปี และผมจะทำให้ลดลงเหลือ ๐.๒๒% ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อทำเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันแล้วน่าจะทำได้

๒. ระบบชลประทาน

ภาพที่ ๖๓ ผมสามารถสร้างคูคลองส่งน้ำขนาดกว้าง ๑ เมตร ลึก ๑ เมตร และยาว ๓๐ กิโลเมตร ได้ภายใน ๑๐ วัน ท่านทำได้หรือไม่ จากการที่ผมไปทำงานที่โครงการพัฒนายองซ่า ผมเข้าใจแล้วว่า ทำไมอียิปต์สร้างพีรามิดได้ กำแพงเมืองจีนสร้างได้อย่างไร นิสิตนักศึกษาอย่าติด

คอมพิวเตอร์ ถ้าไม่มีคอมพิวเตอร์จะทำอะไรไม่ได้ ดังนั้นนักศึกษาไปกับผมและจะสอน
คุณเอง เอากล่องมาวัดแล้วสองเส้นทาง วัดระดับความสูง-ต่ำ แล้วก็เอาเชือกฟางวางไว้ แล้วนำคน
๓,๐๐๐ คน มายืนชุกคนละ ๑๐ เมตร ได้ ๓๐ กิโลเมตร วันเดี่ยวยังทำได้ ไม่ต้องมีคอมพิวเตอร์
นี่คือภูมิปัญญาชาวบ้าน ผมเรียนรู้จากเขา และยังมีภูมิปัญญาชาวบ้านอีกหลายอย่างที่เราคควร
จะเรียนรู้จากชาวบ้านทั้งหัตถกรรม ท่องเที่ยว ฯลฯ

ภาพที่ ๖๔ ตอนนี้ชาวพม่ามีข้าวกินทั้งปี ตอนที่เริ่มย้ายมารัฐบาลสหภาพเมียนมาร์ให้ข้าวคน
ละ ๑.๕ ถึง ๒๒.๕ กิโลกรัมต่อเดือน แล้วเขาจะช่วย ๑ ปี หลังจากนั้นแล้วจะให้ช่วยตัวเอง
เขาพูดเลยบอกว่าถ้าคณะของโครงการดอยตุง และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ไม่ได้เข้าไป พวกเขาทั้ง
๑๐๐,๐๐๐ คน ต้องย้ายกลับไปปลูกฝิ่นเหมือนเดิม

ภาพที่ ๖๕ ต้องสอนเขาอาบน้ำ เขาไม่เคยอาบน้ำ เป็นหิดเต็มไปหมด ตอนที่ผมมาใหม่ ๆ ผมใช้ยาหิดหมดประเทศไทย แล้วยาหิดเป็นตัวที่ทำให้ผมทำสำเร็จ เพราะเขาเชื่อยา เขาถึงได้มีความเชื่อถือในตัวผม ตอนแรกเป็นหิดอย่างรุนแรงมากแต่ไม่มีใครมาหาผมเพราะเขาไม่เชื่อในตัวผม พอครั้งที่สองมีคนมาเยอะมากและหลังจากนั้นเขาให้เราเข้าไปในหมู่บ้าน เพราะยาหิดแท้ ๆ ทำให้ได้สร้างความเชื่อถือในตัวเรา ปรากฏจากความเชื่อถือแล้ว ไม่มีทางที่เราจะทำได้สำเร็จ ความศรัทธาเป็นที่ตั้ง

๓. ส่งเสริมการเกษตรเพื่อการบริโภคและสร้างรายได้

ภาพที่ ๖๖

๕๔ ปารุภกาเกียรติยศ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาคิกวนิช ครั้งที่ ๓

ภาพที่ ๖๗

ภาพที่ ๖๘

ทุกอย่างที่ผมทำเกี่ยวกับการเกษตรจะจัดตั้งเป็นธนาคารทั้งหมด มีทั้งธนาคารถั่วเหลือง ธนาคารข้าวโพด ธนาคารหมู เพื่อให้เขายืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย แล้วนำผลผลิตมาคืนเรา แต่ถ้าเป็นเมล็ดที่กลายเป็นพันธุ์ต้องคืนเป็นเงินเพราะไม่สามารถเพาะเมล็ดต่อไปได้

๔. การศึกษา

ภาพที่ ๗๑ ผมให้เด็กนักเรียนจับจอบ จับเสียม เป็นการออกกำลังกายได้ความสมบรูณ์แข็งแรง พร้อมความรู้ว่าการเพาะเมล็ดทำอย่างไร การดูแลไก่ ปลาและหมูทำอย่างไร ฯลฯ และในที่สุดเมื่อเขาทำเป็นแล้ว จึงให้เมล็ดพันธุ์พืชเพื่อไปเพาะปลูกที่บ้าน จะได้มีกิน เป็นกระบวนการเรียนรู้ทั้งนั้น

ภาพที่ ๗๒ สวนผักในแปลงต่าง ๆ ในโรงเรียน

พื้นที่การพัฒนาทั้งหมดของโครงการดอยตุง ๒

ภาพที่ ๗๓ ปัจจุบันโครงการดอยตุง ๒ หรือโครงการย่องซ่า ได้ขยายโครงการไปที่บ้านโฮ่อง เมืองยอน ห้วยออด เมืองจ๊อด เมืองกา ต่างยาน และมาติดกับมณฑลพะเย่ย์ ปัจจุบันนี้โครงการขยายมาถึงหนองซูแล้ว ดังนั้นโครงการที่เราดูแลทั้งหมดที่บอกว่า ๓,๐๐๐ คน ปัจจุบันนี้ผมดูแลทั้งด้านการเกษตร ด้านสาธารณสุข ๘๓,๐๐๐ คน มากกว่าดอยตุงซึ่งมี ๑๐,๐๐๐-๑๑,๐๐๐ คน หรือ ๘ เท่า และ กำลังจะทำอีก ๑๗๐,๐๐๐ คน รวมทั้งหมดผมต้องดูแลคนในฝั่งเมียนมาร์ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน และสิ่งสำคัญที่รัฐบาลได้ และกองทัพยอมรับผมมาก คือ ผมไม่ต้องย้ายชาวพม่าทั้ง ๑๗๐,๐๐๐ คน อาศัยอยู่ติดชายแดนประเทศไทย

ภาพที่ ๗๔ หนองซู เป็นพื้นที่ซึ่งรัฐบาลขอให้ทำช่วยทำฝึกอบรมให้รัฐมนตรีช่วยว่าการเกษตรของ

พม่าจบการศึกษา ระดับปริญญาเอกด้านการเกษตรจากมหาวิทยาลัยมิสซูรี และผู้อำนวยการกองต่าง ๆ มาอยู่บนดอยตุง ๔ วัน กระบวนการดำเนินการคือ ต้องนำผู้ทำนโยบาย (policy maker) ของประเทศสหภาพเมียนมาร์ หลังจากนั้นจึงนำระดับอธิบดีและผู้อำนวยการกองต่าง ๆ ตามด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม และลำดับสุดท้ายคือกลุ่มเกษตรกรที่มาฝึกอบรมกับโครงการของเรา

ภาพที่ ๗๕

ภาพที่ ๗๖

ภาพที่ ๗๗ นอกจากนี้เมื่อปีที่แล้วมีข้าราชการ ๑๔ คน พ่อค้า ๖ คน มาฝึกกับเราโดยที่เขาต้องออกไปทำงานบนดอยไปชุดดินจริง ๆ แม้จะเป็นระดับก็ต้องจับเสียม จับจอบ ขุดหลุม กว้าง ๑ เมตร ลึก ๑ เมตร เขาบอกว่าเขาเกิดมาเขายังไม่เคยทำ คณบดีผู้หญิง ผมก็บังคับให้ทำไม่เช่นนั้นจะส่งกลับประเทศ เขากลับรัฐบาลพม่ามาก จึงต้องทำ สิ่งที่ผมทำเพราะว่าถ้าเขาไม่ทำเขาจะไปสอนคนอื่นได้อย่างไร เพราะถ้าท่านไม่ปฏิบัติเอง ไม่รู้ถึงแก่นแล้ว ท่านจะไปสอนคนอื่นไม่ได้

ภาพที่ ๗๘ กล้าไม้ที่นำไปให้เขาปลูก เป็นกล้าไม้ที่สูงประมาณ ๑๖๐ เซนติเมตร

Tangyan : Agriculture Plan				
Crop sub-categories				
Short-term Crops	Input (Kg)	Output (Bt)	Income/ Household	
No.				
Short-term Crops				
1	Upland Rice (local var.)	250,000	37,500,000	1,500
2	Maize	20,000	6,662,500	255
3	Soya Bean (local var.)	2,500	75,000	250
4	Tobacco		750,000	1,000
5	Vegetables			
	- Seeds	2,000		
	- Seedlings	1,300		
6	Demonstration Plot		1,500,000	1,500
	Total		47,137,500	4,008
Medium-term Crops				
1	Bamboo	170,000		
2	Castor Bean	34,000	5,100,000	150
	Total		5,100,000	150
Long-term Crops				
1	Macadamia Nuts	100,000	4,000,000	132
2	Coffee Trees	300,000	750,000	32
	Total		5,250,000	164
Waterbed forest & Agro forest				
1	Waterbed forest		18,000,000	529
2	Agro forest		6,000,000	176
	Total		24,000,000	706
	Grand Total		81,487,500	5,618
	Total income 2005		81,487,500 Bt	
	Number of household		34,000	
	Income per household		2,397 Bt	
	Total population		170,000	
	Income per person		479 Bt	

ภาพที่ ๘๑ ผมคาคาการณ์ไว้ว่าปีนี้ผมต้องสร้างรายได้ทั้งหมด ๘๑ ล้านบาท แต่จากคน ๑๗๐,๐๐๐ คน แล้วเฉลี่ยเหลือไม่ถึงคนละ ๕๐๐ บาทต่อปี นี่คือนคนที่จนจริง ๆ

พฤษภาคม ๒๕๔๘

ภาพที่ ๘๒ เมืองกา ระบบคลองส่งน้ำที่ United Nation (UN) ทำไว้ด้วยราคา ๑.๒ ล้านเหรียญสหรัฐ มีน้ำแต่ไม่ได้เอาน้ำไปใช้ ผมเสนอให้มีการปลูกถั่ว ภายในระยะเวลา ๒ เดือน ออกมาเป็นต้น หลังจากนั้นอีก ๓ เดือนสามารถเก็บเกี่ยวและขายได้ทันทีมีคนมารับซื้อเสร็จ นอกจากนั้นผมได้เช่าควาย ๔ ตัว วันต่อมาจ่ายเงินไปมัดจำได้ควายมา ๕๐ ตัว เพราะเขาไม่รู้จักเราจึงต้องพูดกันด้วยภาษาเงิน (money talk) ดังนั้นก็ต้องทำทุกวิถีทาง ในตำราไม่มี

Mong Kar: Agriculture Plan			
Crop Substitution	Input	Output	Income/
No.	(Rgs)	(Bak)	Household
Short-term Crops			
Upland area: 600 Acres			
1	Upland Rice (local var.)	2,500	375,000
2	Maize	1,000	112,500
3	Soya Bean (local var.)	2,500	75,000
	Total	6,000	562,500
Wetland Rice: 2,000 Acres			
1	Hybrid Rice	12,000	9,000,000
2	Rice (local var.)	50,000	12,500,000
3	Mung Bean	4,000	300,000
4	Vegetables		
	- Seeds	200	
	- Seedlings	16	
5	Demonstration Plot	16.4	599,500
	Total	21,908,500	32,899
Medium-term crops			
1	Bamboo		
2	Castor Bean	100	22,500
3	Fruit Trees		
Watershed & Agro Forest			
4	Watershed Forest	1,800,000	1,288
5	Agro Forest	900,000	643
	Total	2,700,000	1,931
	Grand Total	25,608,500	39,830
Total income 2005		25,194,500	Btz
Number of household		1,400	
Income per household		17,996	Btz
Total population		7,000	
Income per person		3,599	Btz

ภาพที่ ๘๓ จากแผนทางการเกษตรที่เมืองกามีรายได้ประมาณ ๒๕ ล้านบาท แต่หากเฉลี่ยรายคนแล้วได้ ๓,๖๐๐ คน ต่างกับหนองซู่ ๕๐๐ บาทเพราะคนน้อยกว่ามีเพียง ๗,๐๐๐ คน

ภาพที่ ๘๔ นี่คือนี่ทำงานผม เวลาไปทำงานก็ประชุม สั่งการ แล้วจึงแยกกันไปทำงาน

ภาพที่ ๕๕ ภาพนี้เป็นโรงแรมของผม ไปที่ไหนผมก็เอาใส่ท้ายรถ กางนอนได้ทุกแห่งไม่มีปัญหา สภาพห้องสุขา ห้องน้ำหญิงชายไม่มีหลังคา มีอะไรก็เอามาประกอบถ้าไม่มีก็เอาผ้าใบมากาง กางเต็นท์นอนโดยมีผ้าใบคลุมด้านบนเพื่อกันน้ำค้าง มีรถไถนาที่ชาวบ้านเรียกว่า ควายเหล็ก มีจักรยานไว้ ๒ คันเพื่อใช้เวลาไปทำงานไม่ให้มอเตอร์ไซด์เพราะต้องใช้น้ำมันซึ่งออกไปซื้อลำบาก

ภาพที่ ๕๖ สภาพโรงพยาบาลที่ห้วยอ้อ

สภาพโรงพยาบาลที่ห้วยอ้อแห่งหนึ่ง ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งคงต้องใช้คำว่า น่าสงสาร นักเรียนนักศึกษาที่นี่ยู่ดีกินดีกันมาก แต่บ่นกันมาก ลองมาอยู่กับผมดูบ้าง แล้วกลับมาจะมีความสุขมากกว่านี้

Huay Or: Agriculture Plan				
Crop Substitution				
Short-term Crops		Input (Kgs)	Output (Baht)	Income/ Household
No.				
<i>Upland area: 1,245 Acre</i>				
1	Upland Rice (local var.)	12,500	1,875,000	1,875
2	Maize	7,000	2,587,500	2,588
3	Soya Bean (local var.)	1,125	22,500	113
	Total		4,485,000	4,575
<i>Paddy Rice: 1,620 Acres</i>				
1	Hybrid Rice	16,200	15,187,500	5,882
2	Soya Bean	10,000	750,000	290
3	Vegetables			
	- Seeds	200		
	- Seedlings	143		
6	Demonstration Plot			
	Total		15,937,500	6,173
Medium - term Crops				
1	Bamboo	20,000		
2	Castor Bean	63	9,375	47
	Total		9,375	47
Long - term Crops				
1	Macadamia Nuts	875	1,200,000	335
2	Fruit Trees			
3	ต้นยางพารา		750,000	209
	Total		1,950,000	544
	Grand Total		22,381,875	
	Total income 2005		22,381,875	Bht
	Number of household		34,000	
	Income per household		3,582	Bht
	Total population		17,910	
	Income per person		1,250	Bht

ภาพที่ ๘๗ โครงการดอยตุง ๓ ถ่ายทอดประสบการณ์การพัฒนาตามวิธีอย่างไทยให้กับชาว
อัฟกานิสถาน

โครงการดอยตุง ๓ เกิดขึ้นแล้วเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ตามวิธีการอย่างไทย เพราะผมเชื่อเหลือเกินว่า ชาวต่างชาติที่พัฒนาแล้วไม่สามารถถ่ายทอดให้กับอัฟกานิสถาน ให้รู้จริงได้ เพราะช่องว่าง (gap) ห่างกันมาก ญี่ปุ่นก็เช่นกันก็ถ่ายทอด แต่ประเทศไทยเรารู้ทั้ง ๒ ด้าน โลกแห่งความอยู่รอด (survived world) ไม่ใช่โลกที่สาม (developing country) เราจะรอดกันอย่างไร ฟรุ้งนี้จะกินยังงัย เรายังไม่รู้เลย นั่นแหละคือสิ่งที่เขาอยู่กิน และรู้จักัน

ภาพที่ ๘๘ เป็นครั้งแรกที่รัฐบาลอังกฤษเชิญผมไปพูดที่เมืองคาบูล ประเทศอัฟกานิสถาน เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๕ หลังจากนั้นชาวอัฟกานิสถานก็มาที่นี่ เพราะว่าโครงการพัฒนาอดยตุง ของสมเด็จย่าเป็นโครงการขนาดใหญ่โครงการเดียวที่สำเร็จอย่างแท้จริง เป็นรูปธรรมและครบวงจร และสิ่งสำคัญที่สุดคือโครงการพัฒนาอดยตุง มีข้อมูลสถิติพื้นฐาน (baseline data) ตั้งแต่เริ่มโครงการวันแรก ชาวต่างประเทศเริ่มทำข้อมูลพื้นฐานเมื่อ ๕ ปีที่แล้ว แต่โครงการพัฒนาอดยตุงดำเนินการมา ๑๖ ปี ผลเหล่านี้สืบเนื่องมาจากที่เคยทำงานที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทุกวันนี้ผมก็ยังคงเก็บตัวเลขซึ่งสามารถจะนำมาอธิบายและวิเคราะห์ได้ทั้งหมด สิ่งเหล่านี้ที่สมเด็จย่าทรงทำนับเป็นแบบอย่างที่ดีของโลก ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nation) ใช้โครงการพัฒนาอดยตุงเป็นแม่แบบของทั่วโลก ณ ปัจจุบันนี้

ภาพที่ ๘๙

๖๖ ปาฐกถาเกียรติยศ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓

ภาพที่ ๙๐ จากการไปประชุมที่เมืองคาบูล ประเทศอัฟกานิสถาน มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๗๐-๘๐ คน ไม่มีทางสำเร็จ เพราะในที่ประชุมมีเพียงคน ๕ คนเท่านั้นที่เป็นชาวอัฟกานิสถาน และไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ ในที่ประชุม จึงไม่น่าจะประสบผลสำเร็จ เพราะว่าเป็นการสื่อสารกันเองและชาวอัฟกานิสถานไม่ได้มีส่วนร่วมแม้น้อย

ภาพที่ ๙๑ พบชาวอัฟกานิสถานที่มาประเทศไทยไปดู ๓ หมู่บ้านในโครงการพัฒนาโดยตุง โดยให้เขาแยกกันไป ผมไปหมู่บ้านเดียว แยกกันไปและมีลามาด้วย เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มในอดีตที่ตุงอยู่กับหัวหน้าปัจจุบันที่เป็นชาวอัฟกานิสถานได้คุยและแลกเปลี่ยนกันถึงเหตุผล ความ เป็นมาที่ทำให้เราสามารถเลิกปลูกฝิ่นได้และไม่กลับไปทำอีก ซึ่งในครั้งแรกเขาเชื่อว่าไม่สามารถ

ทำได้อย่างต่อเนื่อง มีการพูดคุยกันอย่างเข้มข้น ในที่สุดเขาเห็นแสงสว่างในความมืด (the light at the end of the tunnel) มาอยู่ที่นี้ ๓ วัน แต่ตอนนั้นเขาเชื่อแล้วว่าเป็นไปได้ และจะให้เราเป็นที่ปรึกษาเขา

ภาพที่ ๘๒

ภาพที่ ๘๓ เมืองไทยปลูกฝิ่นมากที่สุด ๑๕๐ ตัน ปีที่แล้วเมียนมาร์ปลูก ๓๐๐ กว่าตัน แต่ปีที่แล้วอัฟกานิสถานปลูกถึง ๔,๒๐๐ ตัน ๙๐% ของโลกที่ใช้ฝิ่น (opium) และเฮโรอีนนั้นมาจากอัฟกานิสถาน โดย ๒,๐๐๐ ตันผลิตมาจากของผู้ผลิตรายใหญ่คนหนึ่งของอัฟกานิสถาน

ภาพที่ ๙๔ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๗ ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่รัฐบาลจากอัฟกานิสถาน ที่มาศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดของเขา มาเรียนรู้จากเรา

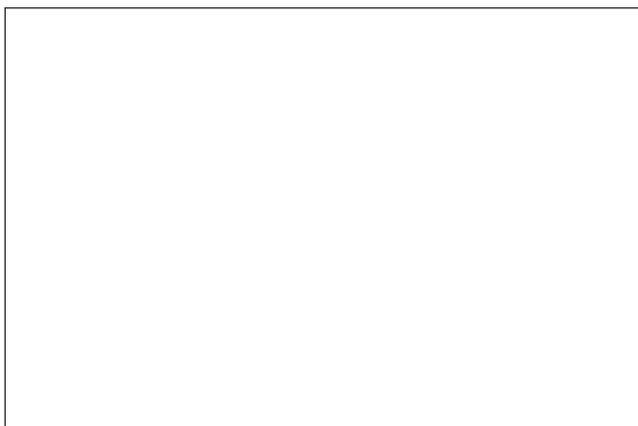
ผมขออนุญาตจบคำบรรยายเพียงเท่านี้ ต้องขอขอบพระคุณที่กรุณาฟัง ขอบพระคุณครับ.

กล่าวขอบคุณ

โดย ท่านผู้หญิงสุมาลี จาคัดกวนิช

กราบเรียนท่านองค์ปาฐก ท่านอธิการบดี และท่านผู้มีเกียรติ

เป็นการบรรยายที่ซาบซึ้งและสนุกสนาน ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าจะสนุกสนานเพราะท่านองค์ปาฐกท่านให้ทั้งชีวิตจิตใจและความรู้แก่พวกเราในวันนี้ วิธีการที่ท่านได้ให้เราเห็น ฟังดูเหมือนง่าย ๆ มันเกิดขึ้นได้เอง แต่ดิฉันทราบว่าท่านทุ่มเทมาก ทั้งความคิดทั้งจิตใจและระบบต่าง ๆ ที่ท่านต้องจัดขึ้นในเหตุการณ์เฉพาะหน้า และมีอะไร ๆ อีกหลายอย่างที่ดิฉันคงไม่ต้องเรียน พวกเราทุกคนทราบดีและซาบซึ้งในความมีน้ำใจของท่านที่ท่านเตรียมการบรรยาย หรือการปาฐกถา มาให้พวกเราฟังในครั้งนี้ เราทราบว่าท่านตั้งใจที่จะชวนเชิญชาวมหาวิทยาลัยมหิดลให้ไปร่วมภารกิจอันสำคัญ โดยเฉพาะในการที่จะสนองพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ให้แผ่ไพศาลไป ไม่ใช่เป็นที่รู้จักเป็นที่สำนึกกันแต่ในประเทศไทยเท่านั้น หากว่าที่ใดที่มีทุกข์ ที่ใดที่ยังต้องการพัฒนา ท่านอยากให้ได้งานภายใต้พระมหากรุณาธิคุณนี้ได้แผ่ไปถึงหมด ไม่เลือกที่รักไม่มักที่ชังแล้วก็ไม่ได้ถือว่าผิดอะไร ท่านว่าผิดอย่างไร ๆ ก็ดีกว่าผิดขาว ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งจริง ๆ ไม่สามารถพูดอะไรได้ดีไปกว่าที่เราทั้งหลายได้รู้สึก นอกเหนือจากจะขอเชิญชวนให้ยื่นขึ้นแล้วปรบมือให้กับท่าน.

(ท่านผู้หญิงสุมาลี จาคัดกวนิช มอบของที่ระลึกแด่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช องค์ปาฐก

เมื่อจบการแสดงปาฐกถาเกียรติยศฯ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘)

ปาฐกถาเกียรติยศ

๗๐

ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาตักกวนิช ครั้งที่ ๓

ภาคผนวก

- ความเป็นมาในการจัดแสดงปาฐกถาเกียรติยศ เนื่องในวันพระราชทานนามมหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ.๒๕๔๓-๒๕๔๘)
- ประวัติศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ.๒๕๑๔-๒๕๒๒)

ความเป็นมาในการจัดแสดงปาฐกถาเกียรติยศฯ เนื่องในวันพระราชทานนามมหาวิทยาลัยมหิดล

“มหิดล” เป็นพระนามของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรยอดยเดช รัชกาลที่ ๖ พระบรมราชชนก ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะการแพทย์และการสาธารณสุข ทรงได้รับการยกย่องว่าเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย และพระบิดาแห่งการสาธารณสุขไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนาม “มหิดล” ให้เป็นนามของมหาวิทยาลัยที่ได้ตราพระราชบัญญัติมีผลใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๑๒ ซึ่งนับว่าเป็นวันเริ่มต้นของการใช้ชื่อมหาวิทยาลัยมหิดล นับจากวาระนั้นจนถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเวียนมาบรรจบครบ ๓ รอบ ที่ได้รับพระราชทานนามให้เป็น “มหาวิทยาลัยมหิดล” การได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณครั้งนี้ ยิ่งความปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งให้แก่บรรดาอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ตลอดจนศิษย์เก่าและนักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยมหิดล

นับตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๓ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๘ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีดำริให้มีการจัดปาฐกถาเกียรติยศฯ เนื่องในวันพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยมหิดล” ติดต่อกันมาทุกปี โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่าง ๆ มาแสดงปาฐกถาในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

พ.ศ.๒๕๔๓ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ ครั้งที่ ๑
โดย ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณประดิษฐ์ เจริญไทยทวี

พ.ศ.๒๕๔๔ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๑
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณประเวศ วะสี

พ.ศ.๒๕๔๕ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ ครั้งที่ ๒
เรื่อง “สุขภาพสังคม”
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณประเวศ วะสี

- พ.ศ.๒๕๔๖ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๒
เรื่อง “พระพุทธศาสนากับการเติมปัญญาให้สังคม”
โดย พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พ.ศ.๒๕๔๗ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ ครั้งที่ ๓
เรื่อง “เศรษฐกิจการเงินโลกกับการปรับตัวของอุดมศึกษาไทย”
โดย ดร.โอฬาร ไชยประวัติ
ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรีและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
- พ.ศ.๒๕๔๘ ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓
เรื่อง “โครงการพัฒนาอดอยตุง”
โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล
เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

**ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษน จาติกวณิช
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.๒๕๑๔-๒๕๒๒**

ประวัติ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จาติกวณิช
ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว.

ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จาติกวณิช หรืออาจารย์หมอกเกษม เป็นบุตรคนที่ ๔ ของพลตำรวจโทพระยาอธิกรณ์ประกาศ (หลุย จาติกวณิช) และ คุณหญิงอธิกรณ์ประกาศ (องุ่น จาติกวณิช) เกิดเมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ.๒๔๕๕ ณ บ้านเลขที่ ๒ ถนนสารใต้ ตำบลทุ่งมหาเมฆ อำเภอยานนาวา มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ดังนี้

๑. พี่ชาย (ถึงแก่กรรมแต่เด็ก)
๒. พี่ชาย (ถึงแก่กรรมแต่เด็ก)
๓. พันตำรวจโท กษม จาติกวณิช (ถึงแก่กรรม)
๔. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จาติกวณิช
๕. นายเกษม จาติกวณิช
๖. นายเกษตร จาติกวณิช
๗. นางโกศล จาติกวณิช
๘. นายไกรศรี จาติกวณิช
๙. นางโกสุม ศรุตานนท์
๑๐. นางโกศัลย์ ลำซำ

สมรสกับนางสาวสุมาลี ยุกตะเสวี ธิดาหลวงยุกตะเสวีวัฒน (สิระ ยุกตะเสวี) และคุณหญิงยุกตะเสวีวัฒน (ถนอมศรี ยุกตะเสวี) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๙๐ ภายหลังได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษฝ่ายใน ปัจจุบันเป็นท่านผู้หญิงสุมาลี จาติกวณิช มีธิดาคณเด็ยคือ ดร.กษมา จาติกวณิช ต่อมาได้รับพระราชทานสมรสกับหม่อมราชวงศ์ชาญวุฒิ วรวรรณ โอรสหม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ และหม่อมจิดรา วรวรรณ ณ อยุธยา ปัจจุบัน ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุตถจุลจอมเกล้า (จ.จ.) เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๖ เป็นคุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปัจจุบันรับราชการ ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติหน้าที่รับราชการและงานบริหาร ปี พ.ศ.๒๔๘๑-๒๕๒๒

- พ.ศ.๒๔๘๑ เริ่มรับราชการ เป็นอาจารย์ผู้ช่วย กรมมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ
ทำงานประจำแผนกศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช
- พ.ศ.๒๔๘๒ เริ่มสอนวิชาศัลยกรรมทั่วไป แก่นักศึกษาแพทย์ปีที่ ๒๓
- พ.ศ.๒๔๘๔ ได้รับตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วย
แผนกศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล
ทำหน้าที่เช่นเดียวกับหัวหน้าแพทย์ประจำบ้าน โดยอยู่ในความควบคุมอย่าง
ใกล้ชิดของศาสตราจารย์นายแพทย์ประจักษ์ ณ ทองประเสริฐ หัวหน้าแผนกศัลย-
ศาสตร์ในขณะนั้น
- พ.ศ.๒๔๘๖ ได้รับตำแหน่งอาจารย์โท เริ่มการสอนวิชาศัลยศาสตร์ ระบบของห้อง
- พ.ศ.๒๔๙๑ ได้รับตำแหน่งอาจารย์เอก
- พ.ศ.๒๔๙๕ ก่อตั้งสาขาวิชาศัลยศาสตร์ทรวงอกและหัวใจที่โรงพยาบาลศิริราช
และโรงพยาบาลปอด นนทบุรี จากระยะเริ่มแรกจนเป็นหน่วยที่ทำการรักษา
ผู้ป่วยและโรคหัวใจที่ได้ผลดีที่สุดและทำมากที่สุดในประเทศไทยและภาคเอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้ในขณะนี้ ได้รับ เอฟ.เอ.ซี.เอส.เป็นคนแรกแห่งประเทศไทย
- พ.ศ.๒๔๙๗ เป็นผู้ริเริ่มการผ่าตัดหัวใจรายแรก ในโรงพยาบาลศิริราช
- พ.ศ.๒๕๐๑ ได้รับตำแหน่งศาสตราจารย์วิชาศัลยศาสตร์
ได้รับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช
- พ.ศ.๒๕๐๓ เริ่มการผ่าตัดหัวใจชนิดเปิดโดยการใส่เครื่องปอดหัวใจเทียมเป็นรายแรก
ในโรงพยาบาลศิริราช
- พ.ศ.๒๕๐๗ ได้รับตำแหน่งรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ.๒๕๑๑ ก่อตั้งสมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย
- พ.ศ.๒๕๑๒ ริเริ่มก่อตั้งศูนย์โรคหัวใจในโรงพยาบาลศิริราช
- พ.ศ.๒๕๑๔ ได้รับตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ.๒๕๒๒ เกษียณอายุ

งานบริหาร

ได้แก่

ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้บุกเบิกงานใหม่ หลายประการ

- โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ริเริ่มในปี พ.ศ.๒๕๑๘
- สนับสนุนให้มีพยาบาลเวรปฏิบัติตามแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ ๔ เพื่อทดแทนแพทย์ที่ขาดแคลนตามอำเภอและตำบล
- ได้ขยายวิทยาเขตแห่งใหม่ที่ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม ในเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๓ ทำให้มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาเพิ่มเป็น ๒ เท่า
- โครงการวิจัยและพัฒนาอนามัยชาวเขา
- รักษาในตำแหน่งคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เป็นประธานกรรมการและกรรมการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เช่น

- ประธานกรรมการจัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.๒๕๑๕
- ประธานกรรมการที่ปรึกษาประชากรและสังคม ฝ่ายมหาวิทยาลัย
- กรรมการผู้ผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่มีชีพแพทย์
- กรรมการพัฒนาและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล
- กรรมการสอบวิชาศิลปศาสตร์ทรวงอกของกรรมการประกอบโรคศิลป์
- กรรมการที่ปรึกษาค่ายอาสาพัฒนาและกรรมการที่ปรึกษาชุมนุมผู้บำเพ็ญประโยชน์
- กรรมการพิจารณาหลักการคัดเลือกนักศึกษาแพทย์
- ประธานการก่อสร้างตึก ๗๒ ปี ของโรงพยาบาลศิริราช
- รองประธานการก่อสร้างตึก ๘๔ ปี ของโรงพยาบาลศิริราช
- กรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยมหิดล
- กรรมการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- กรรมการจัดตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- กรรมการแพทย์ระดับบริหาร
- ที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและบริหารการสาธารณสุข
- ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการจัดหารายได้เพื่อการรณรงค์และสมทบทุนป้องกันโรคหัวใจ

- อ.ก.พ.ทบวงมหาวิทยาลัย
- กรรมการอำนวยการคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- ที่ปรึกษาแพทย์ในเขตเร่งรัดพัฒนาชนบท
- รองประธาน Asian Pacific Congress of Cardiology
- Fellow American College of Surgeons
- Fellow of Society of University Surgeons
- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๐

นายแพทย์เกษาน เริ่มการศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ ชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ และ พ.ศ.๒๔๖๖ อายุได้ ๑๑ ปี ได้เดินทางไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ พร้อมกับคุณเกษม พี่ชาย โดยเข้าศึกษาในระดับมัธยมต้นที่โรงเรียน Colchester เป็นนักกีฬาเทนนิสและรักบี้ของโรงเรียน และมีประวัติการเรียนในชั้นดี จนจบการศึกษา จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อด้านวิชาแพทย์ที่ Guy's Hospital มหาวิทยาลัยลอนดอน ได้รับปริญญา M.R.C.S (Member of Royal College of Surgeons) และ L.R.C.P. (Licentiate of Royal College of Physicians) ในปี พ.ศ.๒๔๘๐ และ D.M.T. (Diploma of Tropical Medicine) จากมหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล ในปี พ.ศ.๒๔๘๑ เมื่อกลับมาประเทศไทย ได้ตัดสินใจเข้าทำงานที่แผนกศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ซึ่งเป็นคณะแพทยศาสตร์แห่งเดียวของประเทศไทยในขณะนั้น ณ สถานที่แห่งนี้ชีวิตการทำงานของนายแพทย์เกษาน เริ่มจากการเป็นแพทย์ประจำบ้านศัลยศาสตร์ ต่อมาเป็นหัวหน้าแพทย์ประจำบ้าน พร้อมกันนั้นทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการนอกเวลาราชการของโรงพยาบาลศิริราชด้วย และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งอาจารย์ ในปี พ.ศ.๒๔๘๔

ชีวิตการเป็นแพทย์ที่คณะแพทยศาสตร์ นอกจากมีหน้าที่รักษาคนไข้แล้ว ยังต้องเป็น “ครู” สอนนักเรียนแพทย์และแพทย์ประจำบ้านด้วย เช่นเดียวกับศัลยแพทย์ท่านอื่นในประเทศและต่างประเทศในสมัยนั้น หลังจากที่ทำงานทางศัลยศาสตร์ทั่วไป (general surgery) มาได้ระยะหนึ่ง บางท่านจะเบนเข็มไปทำงานในแขนงอื่น อาจารย์เกษาน นั้นหลังจากที่ได้รับทุน MSA (Mutual Security Agency) ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาไปดูงานและฝึกงานทางศัลยศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในระหว่างปี พ.ศ.๒๔๘๔-๒๔๘๕ ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มา ก่อให้เกิดประโยชน์ทางการแพทย์แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง เพราะนอกจากบุกเบิก ก่อตั้ง และทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยศัลยศาสตร์หัวใจและทรวงอกในภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลแล้ว ยังได้ไปช่วยทำหน้าที่เป็นหัวหน้าผ่าตัดทรวงอก และ

ที่ปรึกษาอาวุโสให้กับโรงพยาบาลโรคทรวงอก ของกระทรวงสาธารณสุข และในปี พ.ศ.๒๕๗๙ เป็นผู้ริเริ่มการผ่าตัดหัวใจรายแรกในโรงพยาบาลศิริราช

นอกเหนือจากความสามารถด้านวิชาการ ด้วยบุคลิกภาพของการเป็นผู้นำ ความมีน้ำใจงาม และมนุษยสัมพันธ์อันดีเลิศ อาจารย์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงในชีวิตการเป็น “ครูแพทย์” และ “ศิษย์แพทย์หัวใจและทรวงอก”

ในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ได้รับตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช ศาสตราจารย์เกษาน เป็นผู้นำการผ่าตัดหัวใจชนิดเปิด (open heart surgery) ด้วยการเย็บปิดรูรั่วในหัวใจโดยวิธีการลดอุณหภูมิร่างกายผู้ป่วย (hypothermia technic) สำเร็จครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๐๒ และเริ่มผ่าตัดโดยใช้เครื่องหัวใจและปอดเทียม (heart lung machine) เย็บปิดรูรั่วในหัวใจในเด็กผู้ป่วยหญิง อายุ ๑๔ ปี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๐๓ โดยศาสตราจารย์เกษาน เป็นศิษย์แพทย์ผู้ทำการผ่าตัด และมี Professor Ben Eiseman ศิษย์แพทย์ผู้มีชื่อเสียงจากสหรัฐอเมริกามาช่วยในการผ่าตัดครั้งนี้ด้วย จากการเป็นผู้บุกเบิกการผ่าตัดหัวใจเป็นครั้งแรกที่โรงพยาบาลศิริราชทำให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคนิคการผ่าตัด ซึ่งได้ช่วยชีวิตผู้ป่วยโรคหัวใจได้เป็นจำนวนมาก ศาสตราจารย์เกษานได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๖ เป็นการตอบแทนความดีความชอบสูงสุดแก่ผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นพิเศษ

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๗ ได้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีมหาวิทยาลัย และก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ต่อจากศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ ในวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และได้รับเลือกให้บริหารงานติดต่อกัน ๔ วาระ ๑ ละ ๒ ปี จนถึงปี พ.ศ.๒๕๒๒

เมื่อก้าวไปเป็นอธิการบดี อาจารย์เกษานได้ทุ่มเทสติปัญญาและเวลาให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดลอย่างเต็มที่ บุคลิกโดดเด่นของอาจารย์เกษานคือมีความเป็นกันเอง นอกจากความสามารถและความขยันขันแข็ง บัจจัยสำคัญที่ทำให้อาจารย์เกษาน ประสบความสำเร็จในการทำงานทุกด้าน และในทุกแห่งน่าจะเป็นอัยยาศัยส่วนตัวที่ทำให้สามารถ “ครองใจ” ผู้ร่วมงาน

กว่าครึ่งชีวิตของอาจารย์หมอกษาน ที่ได้ปฏิบัติงานให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดลมาอย่างต่อเนื่อง ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ แม้ว่าจะทำงานด้านบริหาร ก็ยังผ่าตัดเพื่อช่วยเหลือคนไข้ อาจารย์หมอกษาน เป็นทั้งครูที่ศิษย์รัก นายที่ลูกน้องเคารพ และหมอที่คนไข้เชื่อมั่นเคารพรัก และศรัทธา ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล ได้กล่าวถึงอาจารย์หมอกษานว่า “อาจารย์เกษาน เป็น Gentleman เป็นคนที่ Nice และเป็นนักกีฬาด้วย เคยเป็นนักเทนนิสฝีมือดี ทำทางพุดจาหน่วยก้านเป็นสุภาพบุรุษคนเรามองดูก็รู้”

นอกจากความเป็นสุภาพบุรุษเป็นที่รักของผู้รู้จัก อาจารย์หมอกษาน ยังมีความเป็นผู้นำและเป็นนักบริหารชั้นเลิศ ซึ่งศาสตราจารย์ นายแพทย์เสนอ อินทรสุขศรี ยังระลึกถึงคำพูดของอาจารย์หมอกษาน ที่เคยสอนไว้เสมอว่า “ถ้าเราเลี้ยงม้า แล้วจึงมา ไปที่ลำธาร บังคับให้ม้ามันกินน้ำ ถ้าม้ามันอิ่มและไม่กินน้ำ บังคับอย่างไรมันก็จะไม่ยอมกิน ต้องให้มันหิวน้ำก่อน เหมือนกับคนเราถ้าเราจะเป็นครูเขา เป็นหัวหน้างาน เป็นนักธุรกิจ เราต้องหาทางว่าทำอย่างไรนักเรียนจะหิววิชา ทำอย่างไรลูกน้องจึงจะหิวการทำงาน หรือทำอย่างไรผู้ที่เรารอคอยนั้นจะหิวธุรกิจของเรา”

อาจารย์หมอกษาน ถึงแก่อนิจกรรมอย่างสงบ ในวันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ สิริรวมอายุได้ ๘๔ ปี ๙ เดือน ๘ วัน

ศาสตราจารย์ นายแพทย์กษาน จาติกวณิช อธิการบดีคนที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยมหิดล บริหารงานในช่วงปี พ.ศ.๒๕๑๔ - ๒๕๒๒ ด้วยวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำในการบริหารงานของท่านอาจารย์ได้บริหารงานใหม่มหาวิทยาลัยมหิดล สามารถพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ และเปิดบทบาทมหาวิทยาลัยสู่สากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชนบทได้ศึกษาวิชาการด้านการแพทย์ เพื่อกลับไปพัฒนาชนบท ตลอดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ท่านอธิการบดีศาสตราจารย์ นายแพทย์กษาน ได้ก่อให้เกิดประโยชน์คุณูปการแก่มหาวิทยาลัยที่สำคัญหลายประการ ผลงานที่โดดเด่น คือ

ขยายสาขาวิชาการต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ๆ คือ

- ยกฐานะโรงเรียนพยาบาลและผดุงครรภ์ เป็นคณะพยาบาลศาสตร์
- จัดตั้งโครงการศูนย์สัตว์ทดลอง ต่อมาพัฒนาเป็นสำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ
- จัดตั้งโครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อม ต่อมาพัฒนาเป็นคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
- จัดตั้งคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- จัดตั้งศูนย์วิจัยโภชนาการ ในโรงพยาบาลรามาธิบดี ต่อมาพัฒนาเป็นสถาบันวิจัยโภชนาการ

พัฒนาการบริหารงานสำนักงานอธิการบดี

จากเดิมซึ่งมีเพียง ๓ กอง คือ กองกลาง กองคลัง และกองบริการการศึกษา ซึ่งไม่สามารถสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมมหาวิทยาลัยได้ จึงได้พิจารณาปรับปรุงการบริหารสำนักงานอธิการบดีให้ทันสมัย ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๙ โดย

ได้ขยายหน่วยงานเพิ่มเติมคือ กองการเจ้าหน้าที่ กองกิจการนักศึกษา กองแผนงาน และกองห้องสมุด ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะเป็นสำนักหอสมุด

เปิดบทบาทมหาวิทยาลัยมหิดล สู่อสากล

ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดีปัจจุบัน เล่าว่า “ในช่วงที่ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษาน ดำรงตำแหน่งอธิการบดี นั้น นับได้ว่ากิจการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยได้ขยายออกไปสู่เวทีนานาชาติอย่างแท้จริง” กล่าวคือท่านได้ชักนำให้รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน ส่งนักศึกษามาเรียนในหลักสูตรปริญญาโท ปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยมหิดล เดินทางไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในหลายประเทศ และเป็นประธานการอบรมจัดประชุมวิชาการนานาชาติระดับโลก นับเป็นการบุกเบิกงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหิดลสู่เวทีวิชาการนานาชาติ อันเป็นการขยายเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยมหิดลให้กว้างไกล

สร้างโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชนบท ได้เข้ามาศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ และสามารถกลับไปพัฒนาชนบทในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแนวความคิดนี้ได้แพร่หลายไปยังมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต่อมาอีกหลายแห่ง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ริเริ่มจัดทำธงวันมหิดลเพื่อนำรายได้มาช่วยผู้ป่วยยอนาธาของโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ โรงพยาบาลของผู้ยากไร้และมหาวิทยาลัยของชุมชน

วางรากฐานวงการแพทย์ไทยด้านโรคหัวใจ

จัดตั้งศูนย์โรคหัวใจ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย และเปิดประตูวิชาการโรคหัวใจของไทยสู่นานาชาติ

มหาวิทยาลัยมหิดล ซาบซึ้งในคุณงามความดีที่ท่านอาจารย์ได้อุทิศทั้งกำลังกายและกำลังใจ ในการวางรากฐานและพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดล รวมทั้งเปิดบทบาทของมหาวิทยาลัยสู่นานาชาติจนรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบัน ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช ครั้งที่ ๓ ในวันนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดขึ้นเพื่อแสดงมุทิตาจิตและร่วมรำลึกถึงท่านอาจารย์ คุณงามความดีของท่านอาจารย์จะอยู่ในใจพวกเราชาวมหิดลตลอดไป.

(คัดย่อประวัติจากหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษาน จาติกวณิช, ๑๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๙)

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล

๙๙๙ ถนนพุทธมณฑล สาย ๔ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๘๔๙-๖๒๔๐-๖ โทรสาร ๐-๒๘๔๙-๖๒๔๗

E-mail address : dircopra@mahidol.ac.th